

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ-CULTUR

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A AR

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHÂNDU

ABONAM
Pentru 1 an . . .
Pentru 6 luni . . .

Serviciu Social și Cămine Culturale

de Pr. Dr. R. Popa-Bonțești

Din cauza împrejurărilor de ordin politic economic și social, masele poporului românesc au fost sortite, în trecut, pentru o viață patriarhală, în cadrul îngust al gospodăriilor lor simple, unde erau așezați sau aruncați de împrejurările vitrege ale vremurilor.

Paravane de netrecut se ridicau în fața propășirii acestui popor, pentru a rămânea într-o permanentă stare de iobăgie și exploatare.

Ideile umanitare ale revoluției franceze au rupt zăgazul ca un puhoiu năvălitor, trezind la viață mai liberă și propășire, ca o răsfrângere, și neamul românesc,

Sus pe baricade, Horea, Cloșca, Crișan și Tudor Vladimirescu, cu arma în mână cer drepturi și o soartă mai bună pentru poporul românesc oropsit. Ei cad jefă urgiei asupritoare, dar curentul crește, pentru a deveni realitate.

Astăzi, când idealul național s'a împlinit, libertatea s'a dobândit, credința s'a păzit, a mai rămas o singură latură sufletească, de tot înțelenită, *ridicarea maselor românești la un nivel de cultură*, la fel cu popoarele din Apusul civilizat.

După cum se știe, în trecut și până azi, îndrumările cu caracter cultural, erau lăsate mai mult în grija asociațiilor și inițiativelor particulare, din care cauză stagnau.

Din acestea considerațiunii factorii cu răspundere în Stat, în frunte cu Majestatea Sa regele nostru, pun bază unei vaste opere de culturalizare și propășire a maselor, prin înființarea Serviciului Social, legiferat de curând.

Astfel în baza acestei legi ia ființă un Serviciu social (cu sediul în București), ca îndrumător unitar, cu scopul de a conduce și pregăti fineretul pentru munca de reorganizare a satelor, de a crea în fiecare sat Cămin Cultu-

ral, de a organiza opera de cunoaștere a țării și, în fine, de a organiza școli pentru educarea sâtenilor în vederea activității Căminelor Culturale.

Acest Serviciu social se execută prin *Cămine Culturale* cari vor lua ființă, în mod obligator, atât la sat cât și la oraș. În acestea nulee și unități de lucru, sunt obligați să și încadreze toată activitatea de muncă obștească: Preoții, membrii corpului didactic, toți intelectuali loialnici și originali din sat, toți funcționarii de Stat, Ținut, județ și comună precum și sâtenii.

Scopul urmărit de Serviciul social prin Cămine culturale este de a întări ajuta și adânci acțiunea Bisericii, a Școlii și a autorităților de Stat.

Viitoarele Cămine culturale vor avea trei sacții:

a) *Sanitară*: farmacie, baie, dispensar și maternitate

b) *Economică*: cooperative, brutărie, măcelărie, remiză de unelte agricole etc.

c) *Culturală*: bibliotecă, sală de lectură, radio, muzeu etc.

Conducerea Căminelor culturale va fi încredințată unui stat cultural, cu un președinte ales, și un director numit.

Acestea sunt principiile fundamentale, cari stau la temelia Serviciului social, ce va lua ființă, în curând.

Cu toate că legea prevede funcționarea asociațiilor culturale existente ca sucursale ale Căminului Cultural viitor, steaua vechilor noastre Case culturale apune, pentru a se îngloba întreaga activitate a factorilor culturali, în cadrul obligator al Căminelor culturale, cari se vor constitui în fiecare sat.

Cu regret, dar două organizații, care urmăresc unul și același scop, n'au rost a exista în aceeași comună.

Dacă interese superioare de Stat reclamă astfel de măsuri unitare peste tot, slujitorii sfin-

telor Altare sunt datori toți să contribuie cu toată capacitatea și puterea lor de muncă, pentru desăvârșirea acestei mărețe opere culturale.

Rămâne să vedem rezultate pe teren.

La muncă, deci, pentru fericirea Neamului.

Dela Congresul al V-lea al FOR-ului

Câteva fragmente din cuvântarea dlui S. Pușcariu președintele FOR-ului.

„Cu ce pregătire începem noi pragul noului veac ?

Secolul al XIX-lea a fost pentru România epoca încadrării în civilizația apuseană. Cu marile noastre calități intelectuale și cu puterea noastră extraordinară de adaptare am izbutit să ne însușim — mai ales la suprafață — într'un timp scurt ceea ce alte popoare au agonisit în curs de veacuri, de sforțări. E o izbândă, care se datorește în bună parte faptului că civilizația apuseană, fiind în esență latină, a găsit în firea noastră un teren potrivit pe care se putea grefa. Putem fi, de sigur, mândri, de progresele făcute de țara noastră în cei din urmă 150 de ani, — dar nu trebuie să exagerăm. Nu trebuie mai ales să ne extăziem când câte un călător grăbit numește — desigur mai mult din gentilețe decât din convingere — Bucureștii un mic Paris sau Parisul Orientului, sau constată că liberalismul nostru e mai mare decât cel englez.

Dar spre fericirea noastră sunt tot mai numeroși cei ce își dau seama că a imita nu este încă o faptă mare, că în pașii pe covorele persane ale Palatelor urilor făcuți de cei ce în copilărie au purtat opinci, se recunoaște totdeauna o oarecare nesiguranță.

În afară de civilizația apusană, noi avem și o cultură străveche, moștenită dela locuitorii băștinași ai acestui pământ și adoptată climatului lui. Prin gurile Dunării și ținuturile de pe ambele lăuri erau deschise spre orient. Atâtea calități ale sufletului nostru, precum fantasia vie, simțul de armonie și euritmie, bucuria de oaspeți și altele ne vin din aceste regiuni spre care au fost orientați atâtea vreme cuvântul „orientare” însuși vine dela „Orient”. Ex oriente lux se spunea odinioară: lumina dela Soare răsare.

Când creștinismul — cu elemente orientale el însuși — a pătruns la noi, a găsit aici un teren pregătit: strămoșii noștri traco-daci credeau într'un singur Dumnezeu și în viața de veci. Să nu uităm că, mai târziu, Bizanțul de care eram legați prin ortodoxie, a fost cel mai important centru cultural în evul mediu și că de aici a pornit făclia Renașterii în Apus.

Dacă se poate discuta în ce măsură mai există rase pure în Europa băntuită de atâtea migrațiuni, nimeni nu se îndoește că în anumite regiuni, sub anumite influențe climatice și culturale, anumite neamuri au dezvoltat un mănunchi de anumite însușiri, care în combinația lor le dau un anumit caracter etnic. Între aceste influențe, cele exercitate de Biserică sunt hotărâtoare, căci atingând cele mai subtile coarde sufletești, ele determină raportul omului cu Puterea divină și dirijesc ținuta omului față de semenii săi pe acest pământ.

Veacul al XX-lea nu mai e veacul egalizării forțate, ci veacul diferențierii. Standardizarea, predicată atât de mult într'o anumită parte a lumii, poate fi un mijloc de înlesnire tehnică, nicidecum însă un scop.

Instituțiile cu caracter de cosmopolitism sunt menite pieririi; în zilele noastre vedem cum puterea de stat ordonă închiderea lojilor francmasoneriei care solidarizează mediocritatea din toată lumea; internaționala a treia e combătută cu o vehemență sporită; epurația de Evrei strecurată peste hotarele tuturor țărilor e un fenomen în continuu progres; însuși catolicismul e combătut tocmai pentru caracterul său universal, care-l silește să facă cauză comună cu bolșevicii și evreii în combaterea naționalismului statelor totalitare.

Ceea ce crește valoarea noastră în ochi stăinătății nu sunt azi formele exterioare ale unei civilizații importante în măsură mai mare decât o puteam asimila, ci ceea ce diferențiază de oricare alt popor din lume, aportul de originalitate cu care intrăm în concertul popoarelor civilizate. În măsură mai mare decât prin blourile mai mult sau mai puțin bine construite din bulevardele capitalei vom atrage atenția străinului prin acele giuvaere de artă bizantină, care sunt mănăstirile noastre.

Nu în vătoarea Capitalei.. ci la țară, unde stăruiește puritatea moralei creștine, găsește străinul marea comoară de omenie și inteligență și deosebitul simț pentru frumusețe și armonie care caracterizează rasa noastră.

Dar înainte de străini, noi înșine, vom găsi în aceste calități mari etnice, toată țaria și mândria de care avem nevoie spre a merge spre biruință (Dacă un singur colț de țară, trăit în robie, ca Ardealul și Banatul, a putut da în ultimul sfert de secol pe un Goga, Vlaicu, Rebreanu, Sabin Drăgoiu și Lucian Blaga, putem să avem toată încrederea în forțele latente cuprinse în masele sănătoase ale acestui neam ce-și așteaptă ziua marilor realizări).

Această încredere, care a făcut din Maria o Regină atât de mare și care a dat lui Goga țaria să însufiețească și să îndrume pe ai săi, este la temelia oricărei izbândi. Ea e sădită de Dumnezeu în inimile noastre spre a duce la desăvârșire creația Lui. Și precum cuvântul încredere nu e decât un derivat al verbului crede, tot astfel încrederea însăși nu e decât un aspect al credinței, despre care Mântuitorul a spus că poate muta munții dela loc.

După marea războiu, cu care s'a încheiat un veac, a urmat o epocă în care puterea inerției ținea în cumpănă forțele prevestitoare ale unui secol nou.

(Abia în timpul din urmă avem conștiința că am intrat în acest veac nou care nu mai e al egalității, libertății și rațiunii, ci al diferențierii, al sacrificiului benevol și al încrederii.

De cinci ani există Frăția noastră ortodoxă. Rădăcinile din ce în ce mai adânci pe care le-a prins în societatea noastră, dovedesc că a fost întemeiată la timp. Să nu ne neliniștim, dacă obiectivele ce ni le-am fixat n'au fost atinse imediat Așezată deasupra

limpului, mai trainică decât împrejurările schimbătoare. Biserica a învățat în curs de două mii de ani să aștepte. Ea suferă senină adversitățile momentului și chiar persecuțiile, știind că ceace e lăsat de Dumnezeu nu poate fi stricată de mână omenească, că de-a-supra forței vremelnice e dreptatea immanentă.

În veacurile trecute — în cari conservarea ca neam era pentru noi comandamentul suprem istoric, diferențierea religioasă ne-a ferit să fim înghițiți de cei de altă credință decât noi. Tot ortodoxia noastră este astăzi cel mai sigur criteriu de diferențiere, căci noi suntem în lume singurul popor latin de credință ortodoxă. Această împărechere fericită de sânge latin cu alese însușiri sufletești venite dela Răsărit, ne dă acel complex de mari și originale calități etnice, care ridică valoarea rasei noastre.

Ca și cu ocazia congresului trecut, de la acest loc întind uniților mână frățască și în așteptarea pașului hotărâtor, vom căuta să evit tot ce ar putea să-l întârzie.

În mod firesc gândurile noastre se îndreaptă către Cel ce știm că ar fi cel mai fericit văzând în clipele hotărâtoare de azi pe toți fiii neamului strânsi în jurul Bisericii strămoșești, asupra căreia El veghează în vechia tradiție a Domnilor drept-credincioși...

Fragmente din raportul secretarului general d. prof. univ. Dr. I. Matei.

În mijlocul unui entuziasm covârșitor — v'aduceți aminte — (a luat ființă — la 5 Martie 1933 în capitala Ardealului, Frăția Ortodoxă Română). Cadrele mărețe ale acestui act de naștere au fost atât de impresionante, încât presa l-a socotit ca cel mai de seamă eveniment românesc de dincoace de munți, întâmplat după ziua de 1 Decembrie 1918. Pentru cari motive? Fiindcă se producea într'un moment de mari frământări interne, datorite adversităților grave ce tulburau arena vieții noastre politice. Atmosfera satelor era din ce în ce mai otrăvită, iar la orașele — încă așa de înstrăinate — dușmăniile dintre prietenii de ieri luaseră proporții catastrofale, zădărniciind orice nădejdi de împăcare în interesul superior al Țării întregite. Opinia publică simțea dureros nevoia unui factor neutral, care să intervină cu ramura de măsuri în acest vălmășag războinic, și de aceea (fi-nuse să salute atât de călduros înființarea F. O. R.-ului, săvârșită sub auspiciile totdeauna de bun augur ale Bisericii naționale). Chiar de atunci se cerea insistent, ca noua asociație să nu se limiteze numai la Ardeal, ci să-și întindă câmpul de acțiune asupra țării întregi, fiindcă văzuse cu surprindere întrunții la Cluj, sub acelaș steag sfânt al Credinței, fruntași de seamă pe cari ispitele politicii de partid îi învățase iremediabil.

Dar mai era și al doilea fapt, care justifică întemeierea Frăției, anume: necesitatea unei participări mai vii a mirenilor la viața religioasă, într'o vreme de perfide asalturi atee și sectare, și a nevoiei de susținere mai conștientă a drepturilor Bisericii ortodoxe așa cum ele se desprindeau limpede de o parte din tradiția ei glorioasă, de alta din mistuna ei hotărâtoare în dezvoltarea noului Stat românesc.

Am deschis, prin urmare, drum larg acelui apostolat laic, pe care Biserica îl consideră factor esențial în noua așezare morală și națională a societății românești. Angajarea mai sistematică a mirenilor inte-

lectuali la intensificarea vieții religioase, trăirea personală a marilor adevăruri evanghelice, purificarea atmosferei de familie prin ozonul curat al practicelor creștine, nu însemna numai o contribuție pozitivă la întărirea Bisericii ortodoxe, ca instituția de ocrotire divină a sufletelor, ci în acelaș timp și un mijloc eminent de a introduce în conștiința publică a Țării, concepția de viață superioară adusă oamenilor și Statelor de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

De sigur ne-am dat seama de dificultățile ce aveam să le întâmpinăm, dar n'am șovăit o clipă de a le înfrunta cu toată hotărârea credințelor ce ne încălzeau. Ajutați cu înțelegere de către Ierarhii și preoțimea noastră, mirenilor au pornit la drum plini de voințe în cele cinci Eparhii ale Mitropoliei, decizi a înscris o pagină nouă în analele vieții bisericești. Trăsând dela început în linii precise și limpezi planul nostru de muncă, ce l-am comunicat tuturor sub forma unei broșuri, am știut ce vrolm și unde trebuie să ajungem. În curând am putut simți cum orașele și satele noastre, se înviorază prin conferințe publice și concerte religioase, prin predici și meditații, prin spovediri și comunicări, prin broșuri populare și cărți de rugăciune, prin cercuri de studii și cursuri țărănești, prin înălțări de troițe și monumente de erol, prin pomeniri pioase și pelerinajii cucernice, însoțite de denii bucurtoare și fapte de milostenie. Vroți exemple doveditoare? Le luăm întâi ca un omagiu meritat tocmai din acest județ al Mureșului, unde apostolatul și jertfelnicia uluitoare ale doctorului Eugen Nicoară depășește ca totul elogiile festive ce i le putem aduce în profunzimea inimilor noastre. Dar cine nu va simți o profundă satisfacție gândindu-se la activitatea continuă disciplinată și bogată a secției dela Sibiu, care se impune an de an pe linia unei ascensiuni excepționale. E suficient să vă citez din darea de seamă a celui din urmă an aceste cifre: 263 conferințe și cuvântări ocazionale, 72 festivaluri și șezători religioase, 18 concerte religioase, danii de cărți în valoare de 11.485 lei ofrande pentru biserică și alte instituții în sumă de 297.065 lei, tipărirea de cărți în preț de 21.329 lei, iar numărul membrilor înscriși, după rapoartele incomplete a ajuns la aproape 2500.

Prin opera lor așa de remarcabilă, foștii sibieni cinstesc cu vrednicie tradiția așa de glorioasă a ceții nemuritorului Mitropolit Andrei Șaguna.

La rândul lor celelalte secțiuni eparhiale de Caransebeș, Oradea și Arad au căutat să fie la aceeaș înălțime și dacă secerișul lor este mai puțin bogat vom constata, că ținând seama de împrejurările locale, ei înseamnă fără îndoială aporturi remarcabile la dezvoltarea F.O.R.-ului și la adâncimea vieții creștine în clasa mirenilor noștri intelectuali.

Pe de altă parte vom releva roadele mari ale congreselor noastre anuale, știute până acum la toate centrele episcopoești din Ardeal și Banat. Ele au fost prilejuri solemne admirabile de cunoaștere și apropiere a sufletelor, de examinare a întrebărilor grele ce i se pun Bisericii ortodoxe, de solidarizare a conștiințelor și de oțelire a voințelor în lupta pentru drepturile ortodoxiei.

Recitții motiunile noastre din acești 5 ani și v'aduceți aminte, că F.O.R.-ul n'a scăpat nici una din frământările de seamă și gravaminele fundamentale ale Bisericii ortodoxe. Astfel ne-a preocupat înainte de toate, ca un ideal zilnic, spiritualizarea vieții noastre

de familie și traducerea mai accentuată a principiilor creștine în cărmuirea Statului.

Am afirmat rosturile superloare ale ortodoxiei în dezvoltarea națiunii și în consecință am cerut să i se confere toate drepturile firești, ce decurg de aici pentru Biserică și ierarhia ei. Printe aceste subliniem: dreptul la respectarea autonomiei așa cum s'a legiferat în 1925, intensificarea învățământului religios în școlile de stat, ca temelie al personalității cetățenilor de mâine, recunoașterea Academiei teologice din Ardeal și Banat ca școli superioare care pot acorda titlul de licențiat, îmbunătățirea salarelor de mizerie ale preoților, în conformitate cu pregătirea ei și cu înărcinările tot mai numeroase ce i se dau prin legile noi.

Pentru desăvârșirea organizației bisericești dincoace de Carpați și în interesul apărării graniței de Vest am solicitat din primul an al existenței noastre, reînălțarea vechilor episcopii din Maramureș și Timișoara, apoi măsuri de ocrotire religioasă și etnică pentru frații noștri din țările vecine, recuperarea Fundațiunii Gojdu, deținută de atâta timp în dauna studenților noștri, acțiune energică bisericească întru readucerea la vatră a Românilor săcuizați, denunțarea Concordatului și a Acordului dela Vatican printr'o impresionantă mișcare plebiscitară de aproape 700.000 de semnături, cum n'a cunoscut-o încă ținuturile noastre. Din freamătul acesta popular se desprindea tot mai stăruitoare porunca restabilirii unității religioase a neamului, la care n'au întârziat a-i chema pe iubii noștri frați din strana cealaltă. O hotărâseră doar înaintașii noștri chiar la Blaj în mărețea adunare națională din 1848, și o propusese marele român Ioan Miha în Memorialul adresat istoricului adunării dela Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, ude spunea: „In fine ar fi de dorit din punct de vedere național, ca deodată cu unirea politică a românilor într'un singur Stat să se facă și reunirea bisericilor românești într'o singură biserică națională.

Ne-am sesizat în fine de toate curente potrivnice legii și unității românești, (combatând sectele și francmasoneria, comunismul și revizionismul) alături de toți bunii patrioți conștienți de primejdiele grele ce le implică metodică conspirație subterană a acestor agenți perfizi pentru viitorul Statului național.

Veți întreba cari sunt rezultatele acestor încordări de 5 ani de zile?

De sigur, că într'o luptă la care te angajezi contează înainte de toate victoria dobândită, cu toate roadele ce le poate da exploatarea ei.

Asemenea victorii sunt precedate de obicei de succese parțiale mai ales când te găsești în fața primară a campaniei, încă insuficient înarmat și cu adversarii numeroși coalițați împotriva ta. Important în acest stadiu este mai presus de toate credința luptătorilor în idealul ce-l încălzește, îndemându-i să înfrângă dificultățile, să treacă eroic peste decepțiile încercate, și să privească numai înainte spre creștea senine, unde le surâde în aureola jertfelor biruința definitivă.

Astfel vedem un spor de credință în rândurile cărturarilor, manifestată prin practici religioase mai frecvente, soluționarea litigiului cu privire la Fundațiunea Gojdu, rămânând ultima formalitate de îndeplinit: ratificarea Acordului de către Parlamentul maghiar, ce nu mai poate suferi amânări; alegerea celui dintâi episcop de Maramureș săvârșită la 1 I. c. în

persoana P. S. Arhieru-vicear dr. Vasile Stan în Sibiu. Semnalăm în continuare introducerea obligativității căsătoriei religioase în noua Constituție dela 28 Febr. a. c. și triumful concepției școlii confessionale proclamată de M. S. Regele Carol II-lea în ziua de 30 Ianuarie a. c. la aniversarea centenară a Seminarului central din București. Suveranul a spus atunci: „Astăzi această școală, care a fost menită să dea generații întregi de preoți, a trecut pe un plan nou; din ce în ce mai mult ea se îndreaptă spre acea idee de liceu confessional, lucru care poate în micul vechiu regat nu era necesar. Astăzi însă într'o țară mărită și în care celelalte confesiuni au un număr mare de licee, avem nevoie de a ridica tiberetul nostru într'o școală obligată de Biserică“.

Pe acest admirabil gând regeșe s'a alcătuit de către Sf. Sinod, în redacția P. S. Episcop Nicolae Colan, pe atunci și ministru al educației naționale, legea organică a învățământului teologic, care trece în fireare centru eparhial câte un liceu sau școală normală de stat sub conducerea Bisericii și consacră Academiiile noastre teologice ca instituții de învățământ superior, cu drept de a acorda absolvenților titlul de licențiat și magistru. Era o biruință din cele mai mari, după aproape 20 de ani de lupte purtate de Mitropolia Ardeleană. Tocmai de aceea, e necesar să se repare eroarea strecurată în legea recentă de raționalizare a învățământului superior, care coboară Academiiile noastre și pe profesorii lor iarăși în situația umilitoare din trecut. Noi sperăm în această reparație urgentă cu atâta mai mult, cu cât în fruntea guvernului se găsește însuși capul Bisericii I. P. S. Patriarhul Miron.

Să mai încreștăm aici și faptul important al fondării F. O. R.-ului dincolo de hotarele Mitropoliei ardeleni, prin crearea celei dintâi organizații la București în ziua de 23 Iunie a. c. comitetul ei de direcție cuprinzând figurile reprezentative ale vieții publice din capitala Țării...

Moțiunea Congresului FOR.

Frăția ortodoxă română, (F. O. R.), întrunită în al cincilea congres anual la Tg. Măraș în zilele de 26, 27 și 28 Noembrie 1938, a votat cu unanimitate însuflețire următoarea moțiune:

1. Congresul se închină cu respectuoasă iubire și profund devotament în fața Majestății Sale Regelui Carol II, ocrotitorul înțelept al bisericii naționale și susținătorul idealurilor ei în cadrul marelui acțiuni de renaștere a țării.

2. Își înnoește sentimentele de stimă nemicșorată către înalții noștri erahi cari din posturile lor de grele răspunderi bisericești veghează la apărarea prestigiului și intereselor ortodoxe.

3. Întâmplină cu bucurie alegerea P. S. S. arhieru Vasile Stan în scaunul restaurației episcopiei de Maramureș și cere să fie soluționată cât mai curând și problema episcopiei Timișoarei ca o cetate de rezistență la frontiera etnică din apus.

4. Roagă onor. guvern să ia măsuri urgente ca acordul încheiat de un an de zile cu privire la fundațiunea Gojdu, să fie, în sfârșit, ratificat de Budapesta în termen fix, spre a putea pune studențimea noastră săracă în drepturile ce i se cuvin.

5. Salută cu satisfacție proclamarea principiului școlii confessionale de către Majestatea Sa Regele

Carol II și organizarea învățământului teologic prin legea din 19 Mai a. c., care așază academiile noastre teologice în cadrul învățământului superior. Cum, însă, abia de câteva luni noua lege de raționalizare a învățământului universitar răstoarnă situația stabilită, coborând academiile teologice la categoria școlilor intermediare, cerem cu toată stăruința ca onor. guvern să revină menținând integral legea din 19 Mai a. c. care așază și clerul din Ardeal în drepturi egale cu cel din restul țării.

6. Conștienți de primejdii ce se anunță tot mai îndrăzneț la hotarele noastre, trebuie să ne găsească într-o deplină solidaritate sufletească, întindem din nou mâna caldă fraților noștri greco-catolici spre a desăvârși unitatea politică și cu unitatea religioasă. Prin ea vor cădea dela sine concordate și acorduri dăunătoare în fața coeziunii noastre de rasă și puterii de rezistență a statului național întregit.

7. Credincioși unei tradiții de veacuri în care am trăit, mirenii mitropoliei ardelenice și cu neștrămutată convingere la autonomia bisericii, fiind hotărâți să urmeze cu însuflețire pe erarii lor, pentru apărarea moștenirii mitropolitului Andrei Șaguna.

8. Roagă că în toate legăturile să se țină seama de drepturile bisericii drept credincioase ca piatra de temelie a statului și, prin urmare, să se dea studiiul religiei prioritate în toate categoriile de școli, mai ales din cele nou înființate cum este școala normală superioară și școlile de ucenici, să se respecte repausul duminical și să se dea vechilor bresle întemeiate în Ardeal de capetele bisericesti și reînviolate astăzi, drepturile care să asigure Românilor neatinși de ideologia străine conducerea și preponderența garantate de Noua Constituție. Roagă onor. guvernul să treacă cât mai curând la predarea a câte unei școli normale, pe seama bisericii, în fiecare centru episcopesc, așa cum prevede legea de organizare a învățământului teologic.

9. Reafirmă cu o credință mai puternică decât oricând voința sufletelor românești din Ardeal și Banat, de a fi împotriva oricui ar încerca să cîntească straja eroică a integrității hotarelor și a drepturilor intangibile ale României.

Moțiunea este semnată de președintele congresului, d. Sext I. Pușcariu.

Dogmatica sf. Ioan Damaschin

de Pr. Il. V. Felea

În revista „Biserica și Școala” s'a anunțat la timp inițiativa binecuvântată luată de teologii bucureșteni Dr. D. Fecioru și Dr. O. Căciulă de a traduce în românește „cele mai de seamă opere ale sfinților părinți și scriitorilor bisericesti”.

Acum avem bucuria să vestim apariția primului număr din colecția „Isoarele ortodoxiei”, așa precum s'a anunțat: *Dogmatica sf. Ioan Damaschin*, în traducerea d. lui D. Fecioru.

Evenimentul acesta se cuvine subliniat nu atât pentru valoarea operii care este evidentă de 12 veacuri, cât pentru meritul traducătorului și al inițiativei.

Traducerile bune din lucrările epocii patristice sunt chemate nu numai să ne îmbăgățească literatura teologică, dar să arunce și un suflet nou, înviorător, asupra predicilor și studiilor noastre teologice ca mai multă și adevărată viață să aibă.

Alegerea și așezarea sf. Ioan Damaschin în fruntea colecției a fost cât se poate de fericită și inteligentă. Vremea noastră e veacul frământărilor ideologice. Studiiile biblice și apologetice și peste toate Dogmatica își are cuvântul. Sunt chemate și așteptate să grăiască cu toată autoritatea ca să arunce în cumpăna înțelepciunii omenesti ordinea și puterea înțelepciunii lui Dumnezeu. Competența sf. Ioan Damaschin în privința aceasta e neîntrecută.

Iată de ce meritul traducătorului e mai presus de orice elogiu. Dsa a tradus frumos și a tipărit ireproșabil Dogmatica chemată să aducă lumină și sistem în haosul gândirii creștine ortodoxe. Ea apare într'un moment de profundă criză a predicii. Studii teologice de bine de rău mai avem și unele chiar bune. Mai slab stăm cu predicile, adică tocmai acolo unde ar trebui să fim mai tari. Și din punctul acesta de vedere Dogmatica lui Damaschin ne este de un neprețuit folos. Cele exact o sută de capitole, în cari e îmbrățișată cartea, echivalează aproape fiecare cu materialul necesar unei predici, rânduit parcă anume pentru a se folosi cu toată ușurința.

P. S. S. episcopul Andrei a dat de curând ordinul care obligă pe fiecare preot să predice regulat în fiecare Duminică și sărbătoare. Colecția „Isoarele ortodoxiei” inaugurată cu Dogmatica amintită, ne îmbie materialul cel mai bun în acest scop.

De aceea nădăjduim că preoții cari încă nu s'au abonat la ea, se vor grăbi să se aboneze ca astfel să aibă un dublu profit: să primească acasă cartea cu 50 lei care în librărie se vinde cu 75 lei — ieftină și așa — și să se împere din tezaurul gândirii patristice.

Despre ce să predicăm?

18 Decembrie. Duminică înaintea Nașterii Domnului. Scara strămoșilor Mântuitorului nostru Iisus Hristos compusă de sf. Evangelist Matei și citită azi, cuprinde numele celor mai așși și mai renumiți, celor mai credincioși și înțelepți bărbați, cari au trăit odinioară pe acest pământ. Toatătea nume de patriarhi, profeți, împărași și preoți, nume binecuvântate și fericite.

Pomeinicul lor, ne îndreapă cugetul și simțirile către mărețul eveniment al nașterii celui făgăduit. Dorința și rugăciunile acestor oameni, după Răscumpărătorul lumii, au deschis ușile cerului, pentruca Fiul unuia născut al Tatălui ceresc, luând trup omenesc, să poată pătimi, pentru a ne răscumpăra pe noi din blestemul și jugul păcatului.

Această mult dorită întrupare a Fiului lui Dumnezeu, avem s'o prăznuim și noi peste câteva zile. Dacă ceriurile s'au deschis și norii au rourat pe cel mult dorit, să deschidem și noi zăvoarele inimilor noastre, să-L primim cu drag între noi și în noi. Clipele de pioasă reculegere și pregătire în vederea mării Praznic, trezesc în sufletul nostru cuvintele pline de amărăciune rostite de Mântuitorul: „Vulpile au vizuină, paserile cerului au cuburi, iar Fiul Omului nu are unde să-și plece capul?” (Mat. 8₂₀).

Oare azi, noi cei răscumpești cu scump sângele Fiului, îl primim mai cu drag, îl facem cu plăcere să-lăș în inima noastră? Mântuitorul căutând să-lăș în inima noastră, ne oferă în schimb fericirea adevărată și pacea desăvârșită, ne dă iară pe Dumnezeu ca tată. (Ioan 1₁₂).

Poate fi oare pentru ființa omenească ceva mai mare, decât să știe că este fiul lui Dumnezeu, a cărui inimă este stăpânită de pace și fericire ?

Dintru început omul a avut trei vrăjmași de moarte: Acești trei, diavolul prin ispite, lumea prin plăceri și trupul prin patimi, au primejduit totdeauna fericirea noastră vecinică și cea vremelnică.

Având — prin rugăciune și post — în ajutor darul lui Dumnezeu, să ducem luptă aprigă împotriva acestor vrăjmași, ferecându-i cu lanțurile voinții și credinții noastre, făcându-i nevătămați pentru noi, prin dragostea noastră către Hristos Domnul.

Isus Hristos, acelaș, care din sinurile Tatălui s'a coborât în ieslea umilă și săracă din Betlehem, se coboară și azi pe altarele bisericii noastre în sfânta jertfă, gata să se sălășluiască în inimile celor smeriți și săraci cu duhul.

Veniți toți credincioșii cu gândul umil și inima înfrântă, în peștera din Betlehem, rupând pe dumnezeescul prunc, să vină să-și facă sălaș și în inimile noastre, rămânând acolo de-apururi, povățuindu-ne îndreptându-ne, și conducându-ne pe calea cea dreaptă și mântuitoare a vieții.

A II-a zi de Crăciun. La ieslea Domnului, în afiră de puterile cerești și Maica Domnului, sunt prezenți de-o parte bătrânul Iosif, teslarul și păstorii, reprezentând proletariatul, de altă parte cei trei magi (crai) reprezentând bogăția, capitalismul. Mai mult chiar la ieslea Mântuitorului putem zice că au fost reprezentate nu numai diferitele clase sociale, ci și diferitele rase — unul dintre magi aparținând rasei negre.

Pe toți aceștia i-a unit în jurul ieslei din Betlehem dragostea și credința în Isus Hristos. Tot El este și poate fi și azi deslegarea problemei de rasă și clasă socială. Problema de clasă El o deslegă prin propovăduirea muncii, a sărăciei de bunăvoie, prin toată viața sa smerită, dela iesle și până pe Golgota. După pilda lucrătorilor viei, (Mat. 20¹²⁻¹⁶) Mântuitorului pune mai presus capacitatea de muncă și calitatea muncii, decât timpul și plata. Azi? Proletariatul vorbește cu predilecție despre drepturi mai mult decât despre datorii. Fără îndoială că lucrătorul este vrednic de plata sa, (Luca 10,) însă aceasta nu trebuie supraevaluată valorii lucrului. Păcatul proletariatului socialist este tocmai faptul, că pe toate căile, prin scris și vorbă, tinde să ucidă în sufletul mulțimii sentimentul mulțumirii, al indeluiării. Hristos Domnul dimpotrivă — prin pilda vieții sale — propovăduiește calea cea dreaptă a abnegației și mulțumirii. Dar și capitalismului, El propovăduiește jertfa, îndrumându-l la moderarea pretențiilor sale nesăbuite. Numai astfel — moderându-se și unii și alții — în cadrul învățaturii Evangheliei iubirii — este posibilă pacea socială.

Ceeace privește problema rasistă, Mântuitorul a propovăduit libertatea, egalitatea, și frățietatea. Creștinismul a fost acela, care a dat lovitură de moarte sclavismului. Biserica lui Hristos condamnă și azi ura păcătoasă dintre neamuri, propovăduind pacea: „Pe pământ pace și între oameni bunăvoie“.

Hristos Domnul este propovăduitorul egalității în fața lui Dumnezeu, a tuturor oamenilor. (I. Gal. 3²⁸. Colos. 3¹¹) Porunca propovăduirii Evangheliei Lui a fost dată pentru toate neamurile (Mat. 28¹⁹) El a propovăduit și trăit adevărata frățietate, până la moartea sa. (Mat. 5⁴³⁻⁴⁴. Luca 6²⁷⁻³⁶). Cele cuprinse în locurile citate, nu sunt fraza unui revoluționar făjarnic, ci strigătul

gătul inimii aceuia ce din dragoste pentru neamul omenesc s'a crucificat.

Fie ca în jurul ieslei din Betlehem să se adune și azi toate popoarele lumii, înfrățindu-se ca și odinioară Iosif, pă toții, și magii, pătrunși de aceeaș credință și aceeaș dragoste unii față de alții și față de Hristos Domnul nostru.

Cronică

Noul vicar arhieru al eparhiei Ungaro-Vlahiei

În ziua Sfântului Nicolae, a fost hirotonit întru arhieru, P. Cuv. Sa arhimandritul Emilian Antal din București. Hirotonirea s'a făcut de către I. P. S. Sf. Sa Părintele Patriarh, împreună cu Prea Sfințiile Lor episcopii: Vasile al Caransebeșului și Grigorie al Argeșului.

Noul arhieru a fost preot de mir și protopop, apoi revizor eparhial și după aceea inspector general în Ministerul Cultelor; iar de acum înainte va avea încredințări mult mai importante în centrul Bisericii noastre.

Nădjdii legate de noul arhieru, I. P. Sf. Sa Patriarhul nostru li-a dat expresiune prin următoarele cuvinte:

„Nu faptul că ești ruda de sânge cu Patriarhul țării te-a ridicat la treapta arhierescă, ci meritele și calitățile ce le ai.

„Deși ești numai arhieru și nu ai jurisdicție, eu îți dau aceasta cârje a mea, prin care îți acord — și o voi face și în scris — jurisdicție de episcop, de mitropolit al Ungro-Vlahiei și patriarhicească; pentruca în măsura, în care vor slăbi puterile mele de ierarh trecut de 70 de ani, în aceeași măsură să împlinești Prea Sfinția Ta cerințele legate de marea sarcină a conducerii superioare bisericesti.“

Noul arhieru a răspuns, făgăduind să i pună firea blândă, toată experiența și dragostea în slujba sfintei Biserici. Întru mulți ani!

Academiile noastre teologice sunt salvate, după cum aflăm din ziare. Prin noile dispozitii privitoare la învățământul superior, Academiiile teologice fuseseră adică trecute pe un plan inferior. Dar acum, după cum se vestește, Ministerul Educației Naționale a dat următorul comunicat:

„Față de unele nedumeriri ivite în legătură cu situația școlilor speciale, prevăzute în noua reformă universitară, Ministerul Educației Naționale lămurește, că toate aceste institutii fac parte din învățământul superior; depind, ca administrație, de direcțiunea învățământului superior din minister, iar absolvenții lor sunt admiși la concursul pentru primirea în școlile normale superioare“.

Nedumerirea noastră, decurând exprimată, în concret în legătură cu școlile normale superioare, prin urmare, nu mai are substrat. Slavă Domnului!

Premiu de virtute va acorda, în curând, Academia Română, unei familii sau persoane sărace din București, care-și câștigă existența prin muncă încordată și s'a distins prin fapte de devotament. Premiul este de 100 000 Lei, înființat de defunctul A. Spiridon Mavroeni din Atena, în amintirea fostului Domn al Munteniei, Nicolae-Vodă Mavrogheni. „Cronica Hășilor“ de unde împrumutăm aceasta informație, are cuvinte de mare bucurie, că există asemenea premii. Numai de le-ar spori Dumnezeu și cuminența omenească — adăogăm noi!

Bibliografii

Vasile Loichița: Doctrina Sfântului Ioan Damaschin despre Maica Preacurată. Cernăuți 1937. Pagini 59. Poetul?

Autorul, profesor de Dogmatică la Universitatea din Cernăuți era tocmai unul din cei mai indicați să ne deie un tratat cu titlul de mai sus și patru texte traduse din original grecesc. Ceeace putem face, pentru moment, este să grăbim a ne informa cititorii, reproducând cuprinsul lucrării, care începe cu *Note și Studii*: 1. Conceperea și încarnațiunea; 2. Sf. Damaschin și concepția Imaculată; 3. Theotokia; 4. Genealogia Domnului și Purureafecioria Maicii; 5. Adormirea Maicii Domnului; 6. Cultul Maicii Preacurate. Iar *textele traduse* din Sf. Ioan Damaschin sunt; 1. Despre modul conceperii Cuvântului și a încarnațiunii sale dumnezeiești; 2. Sf. Fecioară Născătoare de Dumnezeu (contra Nestorienilor); 3. Despre genealogia Domnului și despre sf. Născătoare de Dumnezeu și purureafecioria ei; 4. Adormirea Maicii Domnului.

Un citat cardinal din aceasta lucrare — luat dela apuseanul Fericitul Augustin — este acesta: „(Cuvântul) n'a avut, niciodată, nici un păcat; nici n'a luat corpul păcatului, deși este din trup femeiesc, *al păcatului*“. Citatul e îndreptat împotriva răfăcirea apusene, despre concepție fără prihană a Maicii Domnului. De acord cu doctrina Bisericii orientale ortodoxe, dogmatistul A. Comoroșanu pune apusenilor, întrebarea rămasă fără răspuns temeinic: Dacă, după cum învăță occidentalii, Sf. Fecioară Maria ar fi fost ferită, încă dela concepția ei, de macula păcatului *original* și s'ar fi născut fără de acesta, atunci *dece maculă* a curățit-o pe ea Sfântul Duh, imediat înainte de concepția Mântuitorului din ea?

Lucrarea se comandă dela sine pentru conștiințele profeșii, avizate la multă hrană sufletească, răcoritoare și întăritoare, în uscăciunea vremurilor noastre. De aceea o recomandăm călduros.

Se poate procura prin Librăria noastră.

Mihail Lungeanu: Atoptuternicul pe lume. Legende: București 1938. După recomandăția Consiliului Central Bisericesc, căreia se alătură și Consiliul nostru eparhial, atragem luarea aminte asupra acestor legende, ale autorului, care e un scriitor literar cunoscut și apreciat. Volumul său cuprinde 15 legende frumoase și o schiță a suferințelor autorului, care a scăpat din ele având credință puternică. Recomandăm deci acest volum, precum și cealaltă scriere, a aceluiași „Săracu Gealapu“, sau spovedania unui Păcătos, tip. în București, în preț de lei 15 spre a fi procurate, unde numai se poate, pentru bibliotecile din eparhie.

Amândouă aceste scrieri se găsesc deja la Librăria noastră din loc.

Informațiuni

† Aurelia Trifu soția protopopului Ioan Trifu, din Balinț, a trecut la cele eterne Luni, 5 Decembrie 1938 la ora 1 noaptea, după o scurtă și gravă boală, în etate de 50 ani și 31 ani de fericită căsnicie. Rămășițele pământești ale neuitatei noastre defuncte s'au deus spre vecinică odihnă, Miercuri, 7 Decembrie a. c. la orele 2 p. m. în cimitirul din Balinț.

Odihnească în pace!

DI. Ioan Blănaru, procuror la Tribunalul Arad, a pus la dispoziția Academiei Teologice din Arad suma de 2000 Lei și 10 squarele ca premii pentru cele mai bune predici ținute de studenții teologi. Faptă vrednică de laudă și de imitat.

No. 9786/1938.

Ordin

Datoria preotului de a predica

Canonul al 58-lea apostolic declară nevrednic pe acel preot, care nu învață poporul despre dreapta credință, și amenință cu excomunicare pe cel neglijent și leneș; iar canonul 19 al sinodului VI ecumenic obligă clerul să *învețe* în toate zilele și *mai ales în Dumineci* poporul „în cuvintele dreptei credințe, culegând ideile și judecățile adevărului din dumnezeiasca scriptură, și fără să treacă peste hotarele puse deja sau peste tradiția de Dumnezeu purtătorilor Părinți“.

Apostolul Pavel, accentuând necesitatea predicării învățătorei celei sfinte, spune: „Cum vor crede întru acele de care n'au auzit? Și cum vor auzi fără de propovăduitor?“ (Rom. 10 v. 14). Același apostol zice: „Că de vestesc Evanghelia n'am cuvânt de laudă, întrucât poruncă mare stă deasupra mea. Val mie, dacă nu binevestesc!“

Reamintind P. C. Preoți *datoria sfântă de a fi vestitori al cuvântului dumnezeesc* „cu timp și fără de timp“, obligăm pe *fiecare preot* să-și facă această datorie. Dreptce în fiecare Duminecă și sărbătoare preotul slujitor va fi îndatorat a predica. *Totașă nu va rămânea nici o serbare națională fără cuvântare în biserică.*

În „Biserica și Școala“ în rubrica „Despre ce să predicăm?“ preotul află schița predicii, pe care o poate potrivi după împrejurări.

Vom urmări pe cale disciplinară, pentru neglijență și incapacitate, pe cei preoți ale căror amvoane vor rămânea mute de aici înainte.

Arad, în 25 Noembrie 1938.

† Andrei
Episcop

3—3

Concurs

În conformitate cu rezoluțiunea Venerabilului Consiliu Eparhial ort. român Nr. 9444—1938 pentru îndeplinirea parohiei Hodoș se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu această parohie sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jugere.
2. Stolele legale.
3. Intregirea salariului dela stat.
4. Locuință în edificiul primăriei.

Parohia e de cl. II-a și dela recurenți se cere asemenea calificare.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său și va catehiza la școala primară fără altă remunerare.

Recurenții conf. comunicatului Nr. 2334 - 938 din „Biserica și Școala” Nr. 14 a. c. vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Părintelui Episcop eparhial Andrei pentru a putea concura, iar cererea de concurs, cu toate actele, o vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea protopopului domiciliat în Receaș pentru a se putea prezenta în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

Hodoș, la 4 Decembrie 1938.

ss. Romul Popovici
preot-președinte

ss. Florea R. Stanclu
not. cons. par.

În înțelegere cu: ss. Iosif Goanță protopop, Receaș.

1-3

Concurs

Conform Ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 9119/1938, pentru îndeplinirea parohiei ortodoxe române din Părul, protopopiatul: Balluț devine vacantă prin numirea preotului Damaschin Gheju la parohia Bahșa tractul Belluț, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicație în organul oficial „Biserica și Școala”. Parohia este de *clasa I (prima)*.

Venitele împreună cu aceasta parohie sunt:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 30 jug.
2. Stolele legale cu bir parohial luat din oficiu.
3. Intregirea dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

4. Casă parohială, fără intravilan.

Alesul preot va suporta toate impozitele și va catehiza elevii ortodoxi dela școala primară din loc fără altă remunerare.

Recurenții vor cere încuviințarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei pentru a putea recurge. Cererile adresate Consiliului parohial din Părul se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial însoțite de documentele necesare. Recurenții cu încuviințarea protopopului tractual și cu respectarea dispozițiilor prevăzute în art. 33 din Regulament, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântare, oratoric și respective în oficierea serviciului divin.

ss. Gh. Lalchici
președinte.

ss. Nicolae Gugea
secretar

În înțelegere cu: Ioan Trifu, protopop. 3-3

Nr. 9602/1938.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei din Agriș devine vacantă prin pensionarea preotului Romul Motorca să publică concurs din oficiu, cu termen de 30 zile.

Parohia este de *clasa I-a*

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială, cu dreptul de pășune.
2. Birul legal.
3. Stolele legale.
4. Locuință în casa parohială.
5. Un intravilan parohial.
6. Intregirea salariului dela Stat.

Alesul va catehiza elevii școalelor primare, la care va fi repartizat și va suporta toate impozitele și sarcinile publicate după beneficiul său preotesc.

Reflectanții la această parohie, conform dispozițiilor comunicatului Nr. 2334/938 publicat în Nr. 14 din 1938 al organului oficial, vor cere învoirea prealabilă a P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei spre a putea candida la această parohie. Cererile de concurs însoțite de toate actele doveditoare și cu cerere adresată Consiliului parohial le vor înainta Consiliului Eparhial, iar dâșii, cu aprobarea P. O. D. protopop tractual se vor prezenta la Sfta biserică din localitate, spre a se face cunoscut credincioșilor.

Arad, din ședința dela 22 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad

3-3

Concurs

În conformitate cu ordinul Ven. Consiliului Eparhial de sub Nr. 9676/938, pentru îndeplinirea parohiei Măgulicea, — ce devine vacantă la 1 Ianuarie 1939 prin pensionarea preotului Laurenție Iuga — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicație în „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu aceasta parohie sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de 5 jugh. pământ, parte arător, parte fânaș.
2. Stolele legale.
3. Intregirea dotației dela Stat, pe care parohia nu o garantează.
4. Casă parohială nu este, de locuință se va îngriji alesul pe spesele sale.
5. Birul parohial, care se ia în concurs din oficiu.
6. Parohia e de *clasa a treia (III)*.

Alesul va predica regulat în sf. biserică, va catehiza elevii școlii din loc, și va achita regulat impozitele după beneficiul său.

Reflectanții la acest post, cu considerare la Comunicatul Nr. 2334/938, vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial de a putea concura, și învoirea Protopopului tractual pentru a se putea prezenta în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

Cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Măgulicea — împreună cu actele recerute — se vor înainta la V. Consiliu Eparhial, Arad în termenul legal.

Consiliul parohial din Măgulicea,
În conțelegere cu: Const. Lazar protopop

3-3

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂESCĂ-CULTUR
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARAD.

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

No.10.305/1938.

„Cu adevărat, mare este taina Creștinătății...”

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și al părților anexate din Banatul-Timișan.

Iubitului cler și popor din această de Dumnezeu păzită eparhie, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu salutarea Noastră arhierescă.

„Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup, s'a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, s'a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, s'a înălțat întru mărire”. (I. Tim. 3 v. 16).

Iubiți credincioși,

A doua minune mare, ce s'a petrecut după facerea lumii, este Intruparea Fiului lui Dumnezeu, adică Nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos din Fecioara Maria.

Dacă a fost o minune crearea: soarelui, a lunii, a stelelor și a tot ce împodobește lumea cea văzută, tot atât de mare minune a fost și **mântuirea** neamului omenesc, — adică deslegarea lui din blestemul cel de demult, împăcarea lui cu Dumnezeu și scăparea lui din pierzarea cea veșnică, — lucrare săvârșită de Fiul lui Dumnezeu. Cu drept cuvânt mântuirea poate fi numită a doua creare a omului, iar Iisus Hristos este al doilea Adam, din care ne naștem, acum nu spre moarte, ci spre viața cea veșnică.

Deși fiecare zi este făcută de Dumnezeu, totuși se cuvine ca în ziua cea aleasă dintre celelalte zile, a Nașterii lui Hristos, să ne bucurăm, pentru că în ziua aceasta Satana și-a pierdut stăpânirea, iar lumea a dobândit mântuirea.

Ce poate fi mai de folos astăzi pentru noi creștinii, decât a ne adânci cu gândul în cele

petrecute pentru mântuirea noastră, căutând răspuns la aceste două întrebări:

Ce înseamnă a fi creștin? și

Ce trebuie să vedem în fiecare Crăciun?

Eu rog pe Dumnezeu Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea vouă duhul înțelepciunii și al descoperirii, spre cunoștința Lui, și să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeți care este nădejdea la care v-a chemat, care este bogăția slavei moștenirii lui, păstrată sfinților, și care este mărimea cea prea înaltă a puterii lui întru noi cari credem¹⁾.

Iubiți credincioși,

Numirea de „**creștin**” vine dela numele lui Hristos și înseamnă **om îmbrăcat în Hristos**, după cum zice apostolul Pavel: „Câți întru Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați îmbrăcat²⁾”. Botezul este a doua naștere, o naștere nu din trup ci din duh. După cum aerul pătrunde în orice loc deschis, așa și Duhul lui Dumnezeu umple sufletul celui botezat. Trupul creștinului se face o biserică a lui Dumnezeu³⁾.

Cel botezat a îmbrăcat haina cea albă a nevinovăției, este un **om nou**⁴⁾, **chemat la o**

¹⁾ Ef. s. I v. 17 19 — ²⁾ Gal. 3 v. 27. — ³⁾ II. Cor. 6 v. 16. — ⁴⁾ Efes. 4 v. 24.

viață sfântă¹⁾) așa cum a fost viața Mântuitorului nostru.

Creștinul este *al lui Hristos*, care l-a răscumpărat cu scump sângele Său. Hristos este *Domnul nostru*²⁾. Deaceia zice apostolul Pavel: „Fie că trăim fie că murim — suntem ai Domnului³⁾”, iar la Sfânta Liturghie făgăduim ca „toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”.

Prin botez omul se altoește în trupul lui Hristos (care este Biserica), se înfrățește cu El, făcându-se *fiu al lui Dumnezeu*. Omul se face părtaș de această înfiere a sa de către Dumnezeu nu prin nașterea trupească, ci prin credința în Iisus Hristos, unul-născut Fiu al lui Dumnezeu⁴⁾. „Și pentru că sunteți fii, trimis-a Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile voastre, care strigă: (Avva) *Părinte*. Astfel dar, nu mai ești rob ci fiu, iar de ești fiu: și *moștenitor* — prin harul lui Dumnezeu⁵⁾. Cu ochii ațintiți spre această moștenire cerească, apostolul Pavel exclamă: „Cele ce ochiul n'a văzut și urechea n'a auzit și la inima omului nu s'a suit, acestea le-a gătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc⁶⁾”, deaceia „socotesc că durerile ceasului de față nu pot să stea în cumpănă cu mărirea care va să se arate pentru noi⁷⁾”. Iar apostolul Ioan zice: „Iubiților, acum suntem fii ai lui Dumnezeu, și ce vom fi nu s'a arătat până acum. Ci știm că atunci când El se va arăta, fi-vom asemenea Lui, fiindcă îl vom vedea precum este⁸⁾”.

Creștinul, în sufletul căruia viază Hristos, nu mai este un strein în lume, ci *cetățean al cerului*, „împreună cetățean cu sfinții și casnic al lui Dumnezeu⁹⁾” căci „cetățenia noastră este în ceruri, de unde și așteptăm cu stăruință ca Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos, care va schimba la înfățișare trupul smereniei noastre, într-o asemănarea trupului mării Sale¹⁰⁾”.

Creștinul este un *om duhovnițesc*¹¹⁾ adică viața lui este luminată și călăuzită de Sfântul Duh. Dacă trăim după duh — zice un părinte bisericesc — ne legăm de îngeri, iar dacă evițuim după trup ne scoborim la treapta dobitoacelor. (Fer. Augustin). Creștinul are ochii, gândirea și inima pururea îndreptate spre cer, unde este patria și comoara lui¹²⁾. Prin credință creștinul gustă acum aici pe pământ bucuriile cele nădăjduite, și are dovada celor nevăzute¹³⁾. El știe că „dacă pământea sa lui locuință, în trupul acesta, se va desface, are în ceruri clădire de la Dumnezeu, *casă veșnică*, nefăcută de mână¹⁴⁾”,

căci nu avem aici cetate stătătoare ci o călăm pe cea ce va să fie¹⁵⁾”.

Numele de creștin mai înseamnă și *pur-tător de cruce*. Mântuitorul a zis: „Celce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze Mie¹⁶⁾”. Pe crucea creștinului stă scris: încredere în Dumnezeu, care ni este Tată, răbdare fără de cârtire în suferințe, și nădejdea răsplătirii cerești.

Creștinul *are pace cu Dumnezeu* prin Iisus Hristos, și se laudă în nădejdea slavei ce-l așteaptă în apropierea lui Dumnezeu. Și nu numai atât, ci el se și „laudă întru necazuri, știind că necazul răbdare lucrează, iar răbdarea curățire, iar curățirea nădejde, iar nădejdea nu dă de rușine¹⁷⁾”.

Creștinul este un *ostaș*¹⁸⁾, un luptător neobosit, care nu se luptă pentru a dobândi o cunună trecătoare ci una care nu se vestejește și care este viața cea veșnică¹⁹⁾. El este pururea treaz, priveghind în rugăciune, până la venirea Domnului său²⁰⁾.

Scos de către Hristos din întunecul neștiinței și al păcatului la lumina cunoștinței lui Dumnezeu și a adevărului, creștinul este un *„fiu al luminei”*²¹⁾, o „cetate ce stă deasupra muntelui” și o „făclie în stăpîn, ce luminează tuturor celor ce sunt în casă²²⁾”. El mai este și *sarea pământului*²³⁾ care păzește lumea de stricăciunea păcatului.

Dar nu e de ajuns numai a ne numi creștini. Este nevrednic de acest nume celce nu urmează pe Hristos. Căci ce folos este a te numi ceea ce nu ești și a purta numele altuia? Dacă simți o mândrie a te numi creștin, împlinește ceea ce îți cere creștinismul și atunci vei fi vrednic de acest nume.

Creștin adevărat este acela care: se poartă cu milostivire față de toți; pe care nu-l smintește nici o ocară; care simte durerea aproapelui la fel ca a sa; care nu vrea să fie preamărit de către oameni, ci caută să strălucească înaintea lui Dumnezeu și a îngerilor; care nu se lipește de cele pământești, pentru că să fie părtaș de cele cerești; care nu îngăduie ca cel slab și sărac să fie apăsător; care ajută pe cel părăsit; care plânge cu ceice plâng și care pot spune, împreună cu apostolul Pavel: Cine este slab și eu să nu mă simt slab cu el²⁴⁾”.

Toate le avem în Hristos. De vrei vindecarea ranelor, El este doftor; de ești cuprins de ferbințele patimilor, El este fântână cu apa cea răcoritoare; de gemi de nedreptate, El este dreapta; de ai lipsă de ajutor, El îți întinde

¹⁾ I. Cor. 1 v. 2. — ²⁾ I. Cor. 6 v. 20. Rom. 1 v. 2. —

³⁾ Rom. 14 v. 8. — ⁴⁾ Ioan 1 v. 12. — ⁵⁾ Gal. 4 v. 6-7. —

⁶⁾ I. Cor. 2 v. 9. — ⁷⁾ Rom. 8 v. 18. — ⁸⁾ I. Ioan 3 v. 2. —

⁹⁾ Efes. 2 v. 19. — ¹⁰⁾ Filip 3 v. 20-21. — ¹¹⁾ I. Cor. 2 v. 15.

¹²⁾ Mat. 6 v. 21. — ¹³⁾ Evrei 11 v. 1. ¹⁴⁾ II. Cor. 5 v. 1. —

¹⁵⁾ Evrei 13 v. 14.

¹⁶⁾ Mat. 16 v. 24. — ¹⁷⁾ Rom. 5 v. 1-5. ¹⁸⁾ II. Tim. 2 v.

3-4. — ¹⁹⁾ I. Cor. 9 v. 25. — ²⁰⁾ Mat. 24 v. 42. ²¹⁾ Efes. 5 v. 9.

— ²²⁾ Mat. 5 v. 13-14. — ²³⁾ Fer. Augustin.

mâna; dacă ți-e frică de moarte, El este viața; de fugi de întunec, El este lumina; de cauți cerul, El este calea; de ești flămând, El este hrana¹⁾.

În creștinism omul află deslegare la toate întrebările ce chinuesc sufletul celui necredincios, despre: păcat, suferință, moarte și înviere, fiindcă Hristos este „calea, adevărul și viața”²⁾. Calea creștinului este luminată de învățătura și viața Mântuitorului. În calea vieții creștinul nu merge singur și fără de ajutor. Hristos, apostolii, sfinții și mucenicii Lui îl însoțesc cu pilda vieții lor. El călătorește în societatea lor spre viața cea veșnică. Biserica, această corabie a lui Noe, îl primește în sânul ei și-l povățuește dela naștere până la moarte. Harul divin, puterea lui Dumnezeu cea nevăzută, pe care-l primim în cele 7 taine, ne sprijinește și ajută în toate clipele vieții noastre.

Aceasta este lucrarea de *mântuire*, săvârșită prin Intruparea Fiului lui Dumnezeu, cea de a doua minune după facerea lumii.

„Întru nimeni altul nu este mântuire, căci nu este subț cer nici un alt nume, dat nouă oamenilor, întru care să ne mântuim”³⁾.

Iubiți credincioși,

Prin venirea în lume a Mântuitorului, omul a cunoscut pe Dumnezeu așa cum El este, pentru că Hristos-Domnul „este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut”⁴⁾ întru care „locuiește toată plinirea Dumnezeirii trupește”⁵⁾.

Am cunoscut pe Dumnezeu, nu ca pre un stăpân aspru și răzbunător, ci ca pre un *Tată* iubitor și milostiv, spre care cu îndrăznire să alergăm. El n'a trimis ca Mântuitor și Răscum-părător al nostru pe vre-un înger, ci pe unicul Său Fiu, care a venit în lume în chipul unui copil nevinovat. Dacă în facerea lumii omul cunoaște puterea, înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu, apoi în lucrarea de mântuire noi vedem marea milostivire și nemărginita Lui iubire pentru neamul omenesc.

La Nașterea Domnului cerul se apleacă pentru ca să ridice la sine pământul. „Hristos s'a făcut om, pentru ca omul să se facă Dumnezeu”⁶⁾, adică să facă pe om „părtaș la firea cea dumnezeiască”⁷⁾. Prin aceea că Fiul lui Dumnezeu a luat trup omenesc, El a sfințit trupul nostru, făcându-l vrednic de a fi părtaș la mărirea cea nesfârșită din cer.

Hristos, Fiul lui Dumnezeu, — precum însuși spunea, — a venit în lume ca să cheme pre cel păcătos la pocăință⁸⁾, să aducă pre fiul

cel rățăcit la casa tatălui său și să ne curețe haina cea albă a botezului, pregătindu-ne din ea haină de nuntă⁹⁾ pentru ospățul ceresc al Tatălui Său.

Chemarea pe care Hristos a adus-o lumii este o chemare la cele de sus¹⁰⁾, o aducere aminte de Tatăl nostru cel din cer, de împărăția Lui și de legile ei. Omul nu poate răspunde prin altceva la această chemare decât prin *pocăință*, fiindcă aceasta singură este dovada dragostei lui față de Dumnezeu. Pentru a mântui pre om, Dumnezeu cere ca la dragostea Lui omul să răspundă tot cu dragoste, iar la chemarea Lui cu întoarcere din calea păcatului.

Fiecare Crăciun este o chemare a lui Dumnezeu, trimisă lumii prin Fiul Său, de a se împăca cu El. Hristos vine în lume an de an, nu numai pentru a însoți la această împăcare pre cei nou-născuți, ci și pentru a mișca inimile celor ce trăesc încă în dușmănie cu Dumnezeu.

Creștine, nu sta nepăsător! Dacă nu ai izbutit încă să afli calea păcii, iață acum Fiul lui Dumnezeu vine să te însoțească. Impacă-te cu Dumnezeu, cu aproapele tău și cu tine însuși. Cât de îngrozitor este gândul că Dumnezeu cel atotputernic vine să-și cerceteze moștenirea, iar omul cel împietrit nu grăbește spre pace, ci rămâne cu ghimpele urii în inimă. Oare cântarea îngerească, ce răsună în jurul tău, vestind: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire”¹¹⁾ să nu fi pătruns la urechile tale? Nu vezi cum natura se pregătește să aștearnă haina albă a zăpezii peste pământ, iar soarele să risipească întunerecul lung al nopții? Crăciunul te cheamă la o viață nouă.

Este sărbătoarea iubirii și a păcii. La lumina acestui praznic creștinul cunoaște, că lumea și mântuirea omenească au izvorit din marea iubire a lui Dumnezeu, care susține toate. Nașterea lui Hristos, repetată an de an, ne mai spune, că dragostea lui Dumnezeu veghează neîncetat deasupra noastră.

Cunoscând acestea, bucuria zilei să umplă sufletele voastre, iar „pacea lui Hristos întru care ați fost chemați, să stăpânească inimile voastre”¹²⁾.

Bindecuvântarea Domnului să fie cu voi cu toți.

Dat în reședința Noastră episcopescă din Arad, la praznicul Nașterii Domnului din anul 1938.

Al vostru iubitor părinte sufletesc:

† ANDREI
Episcop.

¹⁾ Sf. Ambrozie. — ²⁾ Ioan 14 v. 6. — ³⁾ F. Ap. 4 v. 12. ⁴⁾ Col. 1 v. 15. — ⁵⁾ Col. 2 v. 9. — ⁶⁾ Sf. Atanasie cel Mare. ⁷⁾ Il. Petru 1 v. 4. — ⁸⁾ Mat. 9 v. 13.

⁹⁾ Mat. 22 v. 11. — ¹⁰⁾ Col. 3 v. 1-2 — ¹¹⁾ Luca 2. v. 14. — ¹²⁾ Col. 3 v. 15.

Acum proorocia proorocilor vine să se plinească...*)

Acum proorocia proorocilor vine să se plinească, care cu taină se grăește: Și tu Vifleeme, pământul Iudei, nici cum nu vei fi mai mic între Domni, mai înainte gătind peștera; că din tine va eși mie după trup povățuitor neamurilor din curata Fecioară, Hristos Dumnezeu, care va paște pre poporul Său noul Israil; toți să-l dăm slavă.

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu! În Vifleem auzi astăzi dela cei fără de trupuri, pacea Celui bine a voit a fi pe pământ. Acum Fecioara este mai desfătăată decât cerurile, că a răsărit lumină celor întunecați; și pre cel smeriți i-a înălțat, pe ceie cântau cu îngerii, Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu.

Scrisu-s'au oarecând cu bătrânul Iosif, în Vifleem, Maria, ca ceea din sămânța lui David, purtând în pânțele nașterea cea fără sămânță. Și a sosit vremea nașterii; și nici un loc nu era de sălășuire; ci, peștera, ca un palat frumos, împărătesei s'a arătat. Hristos se naște ca să ridice chipul cel mai înainte căzut.

Să se bucure Cerul, să se veselească pământul, că s'a născut pe pământ Mielul lui Dumnezeu, dând mântuire lumii!

Vifleeme, gătește-te; bine te împodobește, iesle; peșteră, primește; Adevărul a venit, umbra a trecut; și Dumnezeu, oamenilor din Fecioară S'a arătat, închipuindu-se ca și noi, îndumnezeind trupul. Pentru aceasta Adam se innoește, împreună cu Eva strigând: Pe pământ buna voință s'a arătat, ca să mântuiască neamul nostru.

Astăzi se naște din Fecioară, Celace are în mână toată făptura; cu scutece, ca un prunc, se înfașe Dumnezeu Celce din fire este nepipăit. În iesle se culcă Celce a întărit Cerurile de demult, întru început; din pept cu lapte se hrănește Celce a plouat în pustie mană poporul. Pre maghi chlamă Mirele Bisericii; darurile acestora le primește Fiul Fecioarei.

*) Texte din cântările de Nașterea Domnului.

Ceva despre Sfinții din Pateric și învățătura lor

— Pagini din Mistica Orientului creștin ortodox —

De Mihail Wieder

Patericul este o carte ce cuprinde fragmente biografice și maxime de ale Sfinților Bătrâni, redată într-o formă originală, simplă, în stilul pur ortodox creștin.

Sub cuvintele „stilul ortodox creștin” înțelegem descrierea experiențelor religioase, pe linia siguranței și autenticității, având la bază credința pură, întărită de revelații clare. Sub credința pură iară înțelegem un creștinism dezvoltat în cadrele Tradiției primilor creștini, fiind păzită și plămădită în sufletul aleșilor lui Hristos, departe de orice influență și amestec lumesc.

În Pateric creștinul ortodox găsește o călăuză bună și precisă în drumul vieții lui creștinești. Pentru cele mai grele probleme religioase, individuale și sociale, se găsesc acolo răspunsuri răspicute, clare cari

Dănuiesc îngerii toți în Ceruri, și se bucură astăzi și saltează toată făptura, pentru Domnul Mântuitorul Celce s'a născut în Vifleem; că a încetat toată înșelăciunea Idolească și împărăteșta Hristos în veci.

Auzi, Cerule, și ascultă, pământule, să se clătească temelile, să ia cutremur cele dedesupt. Că Dumnezeu și Ziditorul în zidire trupească S'a îmbrăcat; și Celce cu mână tare a zidit făptura, din pânțele zidirii se vede. O adâncul bogăției, și al înțelepciunii, și al științei lui Dumnezeu! Cât sunt de neajunse judecățile Lui, și neurmăte căile Lui!

Mai înainte de nașterea Ta văzând taina, Doamne, cu cutremur oștile îngeresti s'au spăimântat, căci ca un prunc mic a fi ai binevoit, cela ce Cerul l-ai împodobit cu stele; și în ieslea dobitoacelor Te-ai culcat, Celace ții cu mână toate marginile pământului. Că cu o rândulală ca aceasta s'a cunoscut milostivirea Ta, Hristoase; mare este mila Ta, slavă Ție!

August singur stăpânind pe pământ, mulțimea stăpânirii oamenilor a încetat; și Tu, intrupându-Te din Cea Curată, mulțimea dumnezeilor Idolești s'a surpat. Supt o împărăție lumească cetățile erau; și într-o stăpânire a Dumnezeirii neamurile au crezut. Scrisu-s'au porocurile cu poruna Kesarului; scrisu-ne-am credincioșii cu numele Dumnezeului nostru Celui ce Te ai intrupat. Mare este mila Ta, Doamne, slavă Ție!

Când, în vremea venirii Tale pe pământ, întâia scrisoare a lumii s'a făcut, atunci ai voit a se scrie numele oamenilor, cari cred nașterii Tale. Pentru aceea, o poruncă, ca aceasta, dela Kesarul s'a strigat. Că s'a înouit veșnică împărăția Ta cea fără început. Pentru aceea și noi aducem Ție, în loc de dar de bani, bogăția Theologiei ortodoxe, lui Dumnezeu și Mântuitorul sufletelor noastre.

Împărăția Ta, Hristoase Dumnezeule, împărăția tuturor veacurilor, și Stăpânirea Ta întru tot neamul și neamul, Celce Te-ai intrupat din Duhul Sfânt, și din pururea fecioara Maria Te ai făcut om. Lumină ni-a strălucit nouă, Hristoase Dumnezeule, venirea Ta

întră în inimă, pentru că sunt izvorite, ieșite din inimă „Orice lucru au grăit, din lucru și din adevăr au grăit” sau „Cuvintele Sfinților au putere, pentru că s'au grăit de cel ce erau în lucruri” (Pag. 48).

Forța graului este după măsura forței sufletului. „Cu cuvântul lui Dumnezeu s'au făcut cerurile”, Sfinții împărtășii de puterea Dumnezească fac minuni cu cuvântul. Duhul se păstrează în literele scrise ale cuvintelor rostite cu Duh Citindu-le, cititorul unește sufletul său cu al autorului. Acesta însă numai citindu-le, nu cercetând și filosofând cu și în ele. Scolastica e copilul catolicismului. Un bătrân spunea: „Vorba cea multă, de iscodire pentru Dumnezeire, și celirea cea cu multă cercare a cuvintelor celor pentru credință, acelea usucă lacrimile și gonesc umilina de la om; iar tu, fiule, citește viețile și graiurile sfinților, prea cuvioșilor părinți, și acelea îți vor lumina sufletul tău” (Pag. 386). Prin iscodire și cercetare, ai pornit în întâmpinarea Duhului, cu ceva străin, cu rațiunea. Prin citirea simplă, însă, te-ai încredințat Duhului, Duhurile iară se înțeleg.

Al credință? Du-te citește Patericul și ți se va

lumina cea din lumină, strălucirea Tatălui; toată făptura ai luminat, toată suflarea Te laudă pre Tine chipul Slavei Tatălui. Celace ești și mai înainte ai fost și ai strălucit din Fecioară, Dumnezeule, miluește-ne pe noi.

In taină Te-ai născut în peșteră, ci Cerul pre Tine tuturor Te-a arătat, puind înainte steaua ca o gură, Mântuitorule. Și pre maghi i-a adus Tie, cari Ti-s'au închinat cu credință, cu cari împreună miluește-ne pre noi.

Răsărit-ai, Hristoase, din Fecioară, Soarele Dreptății cel înfelegator; și steaua Te-a arătat încăput în peșteră, pre Tine cel neincăput. Pre maghi i-ai îndreptat spre închinarea Ta, cu cari împreună Te slăvim, Dătătorule de viață, slavă Tie!

Ce vom aduce Tie, Hristoase, că Te-ai arătat pre pământ ca un om pentru noi? Că fie care din făpturile cele făcute de Tine, mulțumită aduc Tie: Ingerii laudă, cerurile steaua, maghi daruri, păstorii minunea, pustiul eslea; iar noi (aducem) pe Maica Fecioară. Dumnezeule Celace ești mai înainte de veci, miluește-ne pre noi.

Ce Te vom chema, o, Ceeace ești plină de Dar?! Ceriu? că ai răsărit Soarele Dreptății. Raiu? că ai odrăslit floarea nestrîcaciunii. Fecioară? că ai rămas nestrîcată. Maică Curată? că ai avut, în sfintele Tale brași, Fiu pe Dumnezeu, tuturor. Pre acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

Că nu avem îndrăzneală pentru multe păcatele noastre, Tu pre Celce s'a născut din Tine roagă-L, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că mult poate rugăciunea Maicii spre îmbănzirea Stăpânului. Nu trece cu vedere rugăciunile păcătoșilor, Prea Curată; că milostiv este, și poate să mântuiască Celce a primit a pătimi pentru noi.

adăuga. Nu-o ai? Patericui îi va ajuta s'o câștige. Vieața, faptele, vorbele Sfinților, sunt o cheazășie și o verificare a religiei. O religie fără Sfinți este începutul unei revelații fără continuare, este o revelație pierdută în depărtare... Sfinții mențin puterea Dumnezeescă, supranaturală, aci pe pământ, în mijlocul legilor cosmologice, confirmând prin asta valoarea omului ca alesul creațiunii.

Patericul cuprinde învățături, îndrumări pur creștinești, pentru diferite împrejurări, diferite caractere, pentru monahi ca și pentru laici, cari doresc să ducă un trai după placul lui Dumnezeu. Cine vrea să cunoască spiritul ortodox creștin, acela să citească Patericul, în toată vieața lui. Ortodoxia nu este un fel de gândire, o filosofie, ci un sistem de trăire. Religiozitatea ortodoxă este experiența vieții în Duhul lui Hristos. Sfinții din Pateric nu ne duc în ceruri prin himere și prin fantozii metafizice; ci prin osteneala trupească, prin smerenie, prin purificarea și curățirea de păcate, ei ne fac accesibili Divinității în mod real. „A spus oarecarele din Părinți, că s'a întâlnit odată oarecine cu Avva Siluan, văzându-i obrazul și trupul strălucind

Sărbătorirea de 70 ani ai Patriarhului României.

Sâmbătă în 10 Decembrie a.c., la Patriarhia noastră a avut o rară și tot pe atât de importantă sărbătoare bisericească: prăznuirea a șapte decenii de viață a Prea Fericei Sale Patriarhului nostru *Miron*.

Sărbarea a avut următoarea desfășurare: După obișnuita rugăciune de mulțumită la catedrala patriarhală, unde au slujit trei arhierii, în asistența a foarte multor persoane din Cler și din mireni, lumea prezentă la serviciul religios s'a retras în sala patriarhală. Acolo I. P. Sf. Sa mitropolitul *Nicodim* al Moldovei L-a felicitat pe I. P. Sf. Patriarh, în numele Sfântului Sinod și a Bisericii întregi. După ce într'un ales limbaj a relevat fapte marcante și vrednicii alese din viața sărbătoritului, I. P. Sf. orator l-a prezentat o medalie de aur, bătută în amintirea sărbătorii. Cu o cale l-a dăruit I. P. Sf. Sale icoana Maicii Domnului, care celui de acum mitropolit al Moldovei îi fusese făcută dar la prima sa slugire la Mănăstirea Noului-Neamț; și totodată icoana Sfântului Gheorghe, patronul catedralei mitropolitane din Iași și al Moldovei.

S'au mai rostit și alte cuvinte calde, de omagiu și recunoștință din partea P. Sf. Sale Arhierul *Veniamin* Pocitan-Ploesteanul, P. Sf. Sa Episcopul *Tit* al Hotinului, P. C. Preot *Petre Vintilescu*, decanul Facultății de Teologie.

Tuturora li-a răspuns I. P. Sf. Sa Patriarhul, cu simțire și căldură, rugând pe Dumnezeu să-l stele într'ajutor și pe mai departe, în slugirea Bisericii și Neamului dimpreună cu toți ceice l-au pricinuit bucuria acestui praznic,

ca ai unui Inger" (Pag. 226). La întrebarea unui frate: Cari sunt cele înalte? Avva Pimen răspunde: Îndreptarea de sine (Pag 184). Ortodoxia este o realitate trăită. Dumnezeu nu ne-a chemat la el în ceruri, ci a venit la noi pre pământ. Dumnezeu sălășluiește în noi, aici, dacă ne curățim trupul de patimi.

Iată, cum o explică aceasta și Avva Longhin: Femeea atunci cunoaște că a zămislit, când i-se va opri sângele. Așa dar și sufletul, atunci cunoaște că a primit Duh Sfânt, când i-se vor opri palimele cele ce curg jos dintr'ânsul. Iar câtă vreme petrece întrânsele cum poate să se mărească în deșert, că acum este fără patmă? „Dă sânge și ia Duh" (Pag. 134).

Sălășluirea aceasta nu se dobândește prin mijloace cabalistice, magice, prin concentrarea creierului și încordarea nervilor. Sfinții ortodocși nu caută desfătări spirituale în vedenii, ei nu se socotesc vrednici de ele. Simnele supranaturale, arătările n'au caracter de confirmarea gradului de sfințenie a Sfinților, ci a milosteniei cereștii, de a îndruma și de a lumina pe ceice îl caută pe Dumnezeu cu credință și adevăr... Când Diavolul se arată, în chip de Inger luminat, unui frate,

de pe urma căruia se simte și mai întărit sufletește.

Ne alăturăm, din tot sufletul, la toate bunele urări de această prăznuire, care a primit expresiune și printr'un volum comemorativ, publicat în cinstea Prea Fericirii Sale Patriarhului, de către comitetul aranjator al acestei serbări.

Corpul lui Hristos—Corpul lui Moisi

— Meditație pentru ziua sf. arhid. Ștefan —

De: Pr. Petru Bogdan

Martiriul sfântului arhidiacon Ștefan, primul cleric mort pentru Hristos, se leagă, ca prima verigă în lanțul iubirii creștine, ca prima piatră la temelie ce are Golgota în capul unghiului, de Jerifa lui Iisus.

Precum Mântuitorul a cerut, murind, iertare pentru ucigași, așa și următorul Lui, Sf. Ștefan, ingenuchind, a cerut cu ultimele cuvinte iertare pentru cei ce l'ucideau cu pietre: „Doamne, nu le socoti acest păcat“. Și grăind acestea a adormit.

Cea din urmă piatră, aruncată cu toată setea de răzbunare a unei Legi ce se încăpățina să persiste, i-a înecat în sânge șurul lung al cuvintelor de iertare ce-i izvorau din gura sfântă.

Dar, mai apoi, izvorul nesecat al iertării a inundat lumea... până la o vreme.

Iertarea a învins, căci ea e dragoste, e viață, pe când setea de răzbunare e moarte (I. Io. 3-4).

Lumina clară a zilei Testamentului Nou a alungat roșța zorilor Vechiului Testament.

zicând: Eu sunt Cavril și sânt trimis la tine să-ți aduc ție o veste bună, fratele răspunde: Caută că vei fi trimis la alții, căci eu sunt păcătos și nu sunt vrednic să văd inger (Pag. 325).

Sfinții ortodocși sunt sfinți în măsura smereniei lor, adică în măsura în care sunt conștienți de păcătoșenia lor. „Deprinzându-te cu gândul, că ești mai necredincios, mai licălos și mai păcătos de cât toți oamenii, așa va sălășlui și vieții în tine Sf. Duh. (Pag. 256)

În Biserica Ortodoxă nu avem Icoane de sfinți cu pruncul în brațe; asta ar însemna a scoate în relief o conștințire, o afirmare a persoanei lor și acesta nu se poate aci pe pământ. Sfinții noștri ne sunt înfățișați totdeauna cu crucea în mână. Răstignirea aceasta este sensul vieții noastre aci pe pământ, pentru că să ne învrednicim de înviere pe lumea cealaltă. Răstignire înseamnă a uni voința noastră cu voința lui Dumnezeu, adică de a executa Voința Lui. Învierea, iarăși, înseamnă a înțelege aceasta voință, un lucru imposibil în lumea aceasta, fiindcă nu este dată nouă chea

Corpul lui Moisi — Biserica T. V. — a fost umbrat de corpul lui Hristos — Biserica T. N., și a trecut umbra legii...

Umbra numai evidențiază conturul luminii. Chiar cel mai neînsemnat membru al corpului lui Hristos este superior și celuia mai însemnat membru al corpului lui Moisi (Mat. 11.11), pentru că corpul lui Moisi trăia prin spiritul răsbunării, pe când corpul lui Hristos viază prin spiritul iertării.

În T. V., până și Iahve — Dumnezeu e înfățișat ca răzbunător, „aprins de mânie“, trimițând „urglea lui cea mare“ peste oameni (Zah. 1.15). Împăratul David, de ura lui Saul, îl agiăște în spiritul Legii Vechi: „Judece, dar, Domnul între mine și între tine și să răsbune împotriva ta Domnul pentru mine, dar mâna mea nu va fi asupra ta“ (I Sam 24.13). Apoi așa zisii Psalmi de blestem, chiar dacă nu blastămă, cer ca Dumnezeu să răsplătească nedreptatea, și nu iertare pentru cei nedrepti.

Pentru a pune în plină lumină superioritatea legii noi față de cea veche, să așezăm în față două persoane din cele două Legi: pe sf. Ștefan, un membru al preoției T. N. cu Zaharia, din preoția lui Aaron. Ștefan a fost ucis cu petre afară din cetate; Zaharia, ucis cu pietre în curtea casei Domnului, între templu și altar (II Paralip. 24.20sq). Totuși ultimele lor cuvinte, ca o pecete a Legii pe care o reprezentau, se deosebesc mult. Cuvintele din urmă ale lui Zaharia sunt pline de spiritul T. V... El zicea, murind: „Domnul să vadă și să facă dreptate“. Iar Ștefan zicea: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta“. Unul cere răzbunarea morții lui; celălalt, iertare pentru omoriturii lui.

pentru aceasta poartă. Marelui Antonie, purtător de Duh, — despre care se zicea, că cele ce se făceau în lume și cele ce aveau să vie, la vestea, — când caută să pătrundă în adâncul judecăților lui Dumnezeu, i-se răspunde din cer: Antonie, ia aminte de tine, că acestea sunt judecăți ale lui Dumnezeu și nu-ți este ție de folos a le ști (Pag. 12).

Sfinții nu vorbesc mult. Vorbirea este oglinda indoielilor și a scepticismului. Sfinții sunt categorici, imperativi, Dumnezeu nu este o problemă, ci soluția. Ușa împărăției lui Dumnezeu, e strâmtă; aci nu este loc pentru cotituri și ocoliri, linia e dreaptă și sigură. Pe Dumnezeu trebuie să-L trăiești, adică să-L iubești. Atât! Ajuns la atât, și-se descopere o lume nouă, lumea Sfinților, unde omul se îndumnezește, căpălând alte dorinți, lucruri ascunse, neînțelese pentru noi.

(Va urma)

Iată, ce înseamnă a fi membru al Corpului lui Hristos! Membrele corpului lui Moisi, cereau răzbunare — e adevărat, dreptă, — iar membrele Corpului lui Hristos cer iertare, fie și celorce greșesc contra dreptății. Deaceia ei trăesc veșnic, pe când chiar și cei mai mari filii ai T. V. ar fi rămas acoperiți cu vălul greu al morții, dacă Mântuitorul n'ar fi rostit numele lor și dacă izvorul limpede al iertării, ce izvorește dela picioarele crucii, n'ar fi atins și existența lor, ca viață să aibă..

Din acest izvor, avem, oare, noi cei de azi măcar o picătură, în inimă? Noi, Preoții, cari continuăm jertfa iertării, am fost, oare, cuprinși, duși de tainica putere a acestui curent al iertării ce curge prin Biserica păstorită de noi?

Să ne mărginim, oare, numai la principiul utilitarist numit „regula de aur“: Nu face ce nu vrei să ți facă altul. Dar, aceasta și păgânii o țin. „Regula de aur“, însă, se frânge în fața cuvintelor lui Iisus: „Iar Eu vă zic vouă: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blastămă, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc...“ (Mt. 5, 44).

Aceasta e regula de aur a Creștinismului, care întunecă tot ce s'a exprimat vreodată, ca atitudine în viață. Aceasta este jugul lin al lui Hristos, fără de care Preoția lui Iisus ar cădea pe planul inferior și trecător al Preoției lui Aaron. Iar mânia dintre noi ne face membre ale corpului lui Moisi, ca și pe Zaharia, care a murit cerând răzbunare.

Și Ștefan a făcut parte din cler; dar n'a cerut dreptate, ci milă.

Fața lui, „luminoasă ca a unui înger“, să însenineze și fețele noastre umbrite...

Să-l urmărim pilda de supremă iertare...

La ziua Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos

de Pr. A. Cuznețov

Astăzi e zi de bucurie pentru întreaga Creștinătate. Deci, putem să afirmăm, că ea e universală. Credem, că nu se găsește nici un colțisor de pe fața pământului, unde astăzi să nu aibă loc sincera manifestare a acestei bucurii.

Cu toată puterea ei, totuși, ușor putem să desprindem o oarecare notă disonantă, provenită din uitarea sau neînțelegerea cauzelor, care alimentează buna dispoziție a sufletului nostru în această zi, când bucuria noastră, așa de evident, se deplasează mai mult pe alt teren, pe cel material.

Deci nu e fără folos să ne oprim asupra întrebării: De ce și cum ne bucurăm astăzi?

Sfânta noastră Biserică prăznuiește astăzi înce-

putul operei de mântuire a neamului omenesc, când Fiul lui Dumnezeu, pogorât din Cer pe pământ și întrupat dela Duhul sfânt și din Maria Fecioara, s'a născut ca om.

Dar, pentru ce Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu s'a pogorât din Cer?

— Ca să ne ridice la Cer și să ne facă moșteni al împărăției Cerului. Iată deci cauza principală a bucuriei noastre de azi. Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a venit din Cer, pe pământ, ca să ne conducă la Cer.

Ah, Cerul! Cerul este locașul fericirii, nu numai pentru puterile cerești, ci și pentru noi, care fericire însă, mai înainte era așa de puțin cunoscută nouă.

Cărțile sfinte, ca și istoria omenirii, ne sunt mărtore: cât de dureroasă, cât de ucigătoare a fost neștiința aceasta pentru neamul omenesc! În clipele amare, pe cari din belșug ni le oferă viața pământească, în momentele de totală desneajde, unde poate să caute omul odihna sufletului său? Ca și atunci, când moartea nemiloasă ni rupe firul vieții, în clipele de despărțire pentru totdeauna de al tăl, unde ai putut să câștigi mângăierea? Insași viața, ar avea ea, oare, vre-un sens, dacă s'ar sfârși și ea deodată cu existența ta pământească?

Mai bine să nu fi, mai bine să nu trăiești! Ce bucurie este aceasta, dacă și ea dispăre cu tine pentru totdeauna? Atunci mai logic să nu fie nici bucurie...

Dar, Nașterea Mântuitorului înlătură astfel de gânduri cari n'au loc în ființa noastră. Acum avem Cerul, locașul de mângăiere și fericire, unde putem să ne ridicăm deasupra greutateților și desertăciunilor vieții acestela; unde sufletul nostru găsește odihnă, iar inima pace. A cum avem viața veșnică, unde vom trăi o viață nouă și nedespărțită, cu Creatorul nostru.

Dar de unde știm noi de toate acestea? Cine ni-a spus că este viață veșnică? Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu. Altuia n'am fi crezut; dar Lui n'am putut să nu credem, pentru că El a venit de acolo, din Cer. Altul n'ar fi putut să ne convingă așa ca El; și în cuvântul Lui nici n'am putea să ne îndoim, pentru că El este Adevărul cel veșnic. El este însuși Dumnezeu.

Iată, deci nu putem să nu ne bucurăm astăzi, în ziua în care Fiul lui Dumnezeu, pogorât din Ceruri, prin nașterea Sa ni-a descoperit patria cerească, locașul fericirii, al îngerilor, și al sfinților.

E drept că, și fără Iisus Hristos, am putea cunoaște această țară, dar numai atunci când trupul — locaș al sufletului, și care de obicei împiedecă vederea împărăției Cerurilor — dispăre.

Nu mai la nimicirea trupului, la moarte dispăr și piedecile de a vedea dincolo de mormânt. Dar vai! atunci am putea să vedem lumea dreptilor, pentru ca apoi să nu o vedem mai mult; atunci în clipele de despărțire de viața pământească ne-am da seama: pentru care fericire ne-a creat Dumnezeu? dar tot atunci am ști, că nu putem să intrăm în aceea fericire. O! atunci cunoașterea aceasta pentru neamul omenesc ar fi mai de nesuportat decât însași neștiința; lumina aceasta ar fi mai ucigătoare decât însuși întunerecul.

Iar acum, cu venirea lui Iisus Hristos pe pământ, nu avem de ce să ne înfricoșăm, pentru că El nu numai ni-a spus că există Cerul și viața veșnică, dar ni-a arătat și calea pentru a ajunge în patria cerească;

ni-a dat și mijloacele ca să devenim moștenii ai vieții veșnice.

Ce ne desparte de Cer? Ce ne împiedecă să gustăm plăcerea vieții veșnice? Păcatele noastre!

Dar Iisus Hristos, acum, ni-a dat puțința de a ne elibera de ele; acum noi leșim din bala botezului, curățim de întinărirea păcatului. El și-a vărsat pe urmă scump Sângele Său pentru noi, ca să ne deschidă porțile Cerului.

Deci nu mai avem temelie să ne îndoim pe puțința intrării noastre în împărăția cerească. Pentru că pentru acest Cer suntem răscumpărați cu sângele Celui ce s'a pogorât din Cer.

După toate acestea, oare, putem să ne bucurăm astăzi, în ziua în care s'a pus începutul mântuirii noastre?...

Astfel cugetând astăzi asupra venirii Mântuitorului nostru pe pământ, vom fi părtași la bucuria cea mai curată, care vine la noi și ni-se îmbie să o sălășluim în inima noastră.

Bucuria aceasta, curată și sfântă, va copleși, va curăți și va sfinți și bucuriile noastre pământești, cari astăzi le gustăm.

Da, până când suntem aici pe pământ avem nevoie și de bucuriile pământești, pe cari sfânta Biserică nu le oprește și nu le osândeste. Numai cât ele să nu predomine în noi bucuriile sufletului nostru.

Deci, cugetând în adevărata cauză a bucuriilor noastre de astăzi, vom înlesni, ca în sufletul și în inima noastră să se sălășluiească bucuria de cele cerești.

Text biblic pentru Nașterea Domnului

de Pr. Il. V. F.

Fecioara... va naște fiu și vor chema numele lui Emanuil, ce se tâlcuește: Cu noi este Dumnezeu (Isaia 7,13).

În versul acesta se cuprinde o proorocie despre nașterea Domnului, făcută de profetul Isaia.

Înainte de a se întâmpla cu opt veacuri, proorocul Isaia a văzut și a vestit nașterea lui Iisus din fecioara Maria. Când profeția s'a împlinit, atunci ea din nou s'a repetat și sa confirmat: „Iar acestea toate s'au făcut ca să se îplinească ceea ce s'a zis dela Domnul prin proorocul ce zice: Iată, fecioara în pântece va avea și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuil, ce se tâlcuește: Cu noi Dumnezeu” (Matei 1,22).

Este aci o dovadă—una dintre cele multe—despre Dumnezeirea Mântuitorului și deci a Creștinismului, cu neputință de răsturnat: proorocia, darul vederii și a vestirii peste veacuri a întâmplărilor ce vor să fie.

Numele ce se dă aci lui Iisus este Emanuil, ce se tâlcuește: Cu noi e Dumnezeu în

chip de om, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu cu noi, — Emanuil. Și cum străbunii noștri, din vechime, își cântau legile, așa și noi, cântăm cele mai înalte învățături și idealuri creștinești și naționale, între cari se numără și: Cu noi este Dumnezeu.

Printr'o fericită alegere „Straja Țării” a împrumutat acest vers din Scripturile și din cântările noastre sfinte și l-a dat străjerilor, ca model de cântare religioasă. El se cântă totdeauna cu multă plăcere, pentru înțelesul lui adânc creștinesc și românesc, dar mai ales acum, când așteptăm:

Nașterea lui Hristos

Să ne fie de folos.

Nașterea Domnului

De: Prof. Constantin Rudneanu

Sfânta naștere a Domnului nostru Iisus Hristos este prilejul cel mai minunat de meditație. Meditație îndelungată, fiindcă evenimentul istoric al nașterii sfinte e unic în lume.

Istoria sfântă e bogată în fapte, — fapte petrecute aveau în mijlocul unei lumi, care era îndoelnică. Îndoiala a fost alungată de atâtea semne prevestitoare de mărire și lumină cerească.

Planul divin a fost astfel stabilit, ca Fiul lui Dumnezeu să se nască în Vitleemul Iudeii, într'o iesle umilă, înconjurat fiind de Mama Sa, de Iosif, de păstorii de prin prejur și de ingeri. Acolo s'a întâlnit umilința și cu nevinovăția; și de atunci s'a sălășluit dragostea și bunăînvoirea între oameni.

Pe firmamentul ceresc a apărut semnul prevestitor al biruinții creștine, steaua cea luminoasă; ea strălucea mai cu intensitate, luminând pe ceie se întunecaseră de păcat...

Și din Orientul îndepărtat, din țările cu o străveche civilizație, civilizație milenară, de acolo de unde străbătuse lumina călăuzitoare de gânduri mărețe, s'au trezit la o nouă viață înțelepții Persiei — Magii au înțeles misterul divin, coborât în lume.

Adâncimea filosofiei lor a fost absorbită de dorința vie, de a se închina Stăpânului Lumii, care era „lumina cunoștinței”. Și „cunoștința” a venit deodată cu nașterea lui Iisus Hristos; deodată cu nașterea divină încetează și filosofia lumii antice; și omul, îngreunat de păcatul vremii, a început să cunoască calea mântuirii și a fericirii veșnice.

Înțelepții Orientului, deși au văzut steaua misterioasă, totuși n'au știut precis locul, unde

s'a născut noul Rege al Iudeilor; de aceea s'au dus la Ierusalim, capitala regatului iudaic, pentruca să ia informații precise. Și intenția lor curată a fost desvăluită înaintea curții regale; „Irod însă a fost neliniștit și cu el în-treg Ierusalimul“.

Neliniștea este caracteristica omului chinat de gânduri grozave; și „bătrânul despot“ tremura, fiindu-i frică de viață și de pierderea tronului, iar poporul aștepta împlinirea profetiilor mesianice și avea presimțirea uciderii copiilor nevinovați.

Magii au părăsit „orașul sfânt“, înaintând spre Vitleem. Călăuza lor de mai înainte strălucia și pe mai departe. Sf. evanghelist Luca ne spune, că „Iisus s'a născut într'o iesle“, iar sfântul Mathei ne vorbește despre o casă; probabil Iosif, care era un strein, a putut să câștige o locuință mai bună.

Și magii l au găsit pe Iisus, — atunci cunoștința lumescă s'a prosternat în fața cunoștinței divine; și prin aceasta, problema mult discutată a vechilor filosofi a fost rezolvată.

Ieslea din Vitleem, este interpretarea cea mai justă a cunoașterii lumii divine; — fără de ea omenirea ar fi tânjit în mizerie.

Nașterea divină, întruparea lui Iisus Hristos este începutul lumii nouă.

Dumnezeu, văzându-l pe om în păcat, a trimis pe unicul Său Fiul în lume și astfel Dumnezeu s'a făcut om și a devenit „martirul uman,“ pentruca să-l descopere calea mântuirii și a fericirii veșnice.

„In toate zilele...“

— Meditație —

de Pr. Gh. Perva

Consider sfintele praznice, pe lângă alle înțelegeri și scopuri pe cari le au, și ca niște asalluri victorioase asupra sufletelor. Rar suflet care să nu se schimbe, măcar pe câteva clipe, cu prilejul lor. Te îndușezi privind oamenii — bieții oameni, cari, orice s'ar spune, lucrează, obosesc pentru câștigarea pâinii celei de toate zilele. Te îndușezi, zic, văzându-l cum se întrec, să sublinieze cu roșul osteneților bune, zilele de praznice din marele calendar: Viața.

Biserica își are rolul important cu fiecare sărbătoare. Dacă nu și-ar menține acest rol, ar fi dușman omenirii. Și iată, de ce.

Omul, înocmai ca și lucrurile cari îl înconjoară, e pândit de periciune, mistuit de „rugină“. Membrule contractează: anchiloză, inteligența: rufina, voința: moleșirea etc. Acestea toate, trebuiesc preîntâmpinate, tratate. Nimeni nu-i la adăpost. De aceea sunt necesare zilele de mare curățire sufletească.

Dar să mă îndreptez: Să nu fie încurajat cel care găsește o sumedenie de pretexte, pentru a nu se ocupa de rufina sufletească, spre a nu se gândi la Dumnezeu și la suflet, decât numai la Sfintele sărbători. Nu. Ca să nu ne acopere rufina, ca să nu ne

poaiă nimeni scrie, cu degetul, sentința de moarte pe capul acoperit de praf, trebuie îngrijire zilnică. Să ne desmorțim, să ne scuturăm, să ne prăfuim, cum am zice. Nimeni n-ar putea să se laude, că-i perlat mai mult decât pentru o zi.

Înocmai ce oslașii zeloși, cari nu suferă nici cea mai mică pată pe luciul armelor lor, creștinul să fie gata a repara în el până și cea mai mică știrbire morală. În felul acesta, în mod natural, creștinul va trebui să fie creștin de fiecare zi.

Ce viteaz ar fi acela, și cum n'ar fi oare doborât, dacă el, numai la zile dinainte fixale, s'ar putea lupta și apăra! Ce creștin ar fi acela, care numai la sărbători își poate dovedi destoinicia de creștin?

Se spune, că vestitul pictor francez Gustav Doré, voindu într'o zi să treacă granița în patria sa și aflându-se cu acele pierdute, fu condus înaintea ofițerului vămii, care-i zice: „Dacă spui că ești celebrul artist Doré, de a cărui nume toți am auzit, iată un creion și o hârtie și dovedește-ți identitatea prin vreo ș hîță oare care“. După câteva clipe, ofițerul foarte mișcat, admiră pe petecul de hârtie tocmai scena ce se petrecea între el și pictor, în biroul vămii „Treceți, Domnule“ zise el, plin de admirație. „Sunteți într'adevăr, artistul Doré; numai el e în stare să facă aceasta“.

Ca și acest prudent șef de vamă, lumea are tot dreptul să creadă, că numelui de creștin trebuie să-i corespundă o moralitate neîndoioasă și de orice clipă.

Oricum, frațele meu, sfânta Biserica se bucură că vii la masa îmbelșugată a praznicei or, îmbrăcat în toată strălucirea creștinătății tale. Că o mai ai măcar la zile mari această haină duhovnicească. Ar vrea însă, ca mâine, când multe își vor părea desfermecate, să n'o mai împături și să n'o așezi sub lacăt, în dulapul uitării.

Taina Betleemului...

De Pr. Teodor Sărac Fughlu — Bihor

S'au scurs aproape două milenii, de când Betleemul fu împărțit de minunea nașterii lui Iisus. Dumnezeu, cel atotputernic și iubitor de oameni, trimise în lume pe Fiul Său, ca să ridice pe om din întunerecul păcatelor și din „umbra morții“. Fiul Său, Unul-Născut din veci, a luat chip de om, născându-se din Fecioara Maria... Prin cea dintâi femeie, Eva, venise păcatul în lume; iar prin Fecioara Maria a venit „darul și izbăvirea“. Prin cel dintâi om, Adam, s'a născut neamul omenesc; iar prin Iisus, al doilea Adam, s'a renăscut omenirea, la o viață mai bună, mai ideală..

Taina aceasta este mare și de mîntea omului necuprinsă... Dumnezeu a creat pe om și apoi însuși Dumnezeu ia chip de om... Creatorul a luat chipul creaturei, pentru a o ridica din noroiul decaderței spirituale... O, minune cerească!... Cum a încăput Nemărginitul în mărginit, Dumnezeirea în omenire? !... Cum a născut fecioară fără bărbat și după naștere iarăși a rămas fecioară? !... Ci Dumnezeu „bruind

rândulala firii", a căutat să-și aducă la îndeplinire planul Său dumnezeesc, pentru mântuirea neamului omenesc.

După căderea primilor oameni, Dumnezeu a făgăduit trimiterea unui „Mântuitor“, care să „sdrobiască capul șarpelui“... Prezis și de profeți, El s'a și născut, din neamul lui David, la plinirea vremii, în Betleemul Iudeei.

Soarele se lăsase spre orizont, vopsind cerul în roșu ca sângele... Discu-l măreț se cufunda încetul cu încetul în marea Apusului, trimițându-și palidele-l raze, cu lumini de ochi înlăcrimați, asupra stâncilor pustii și colinelor sterpe ale Palestinei...

Aspra poiuncă a Cesarului, de a se scrie fiecare, făcea pe toți ca să alerge spre orașul de care aparțineau... Obosiți, cu inima palpitană și cu greul unui drum lung în spate, Fecioara Maria și cu bătrânul Iosif se apropiau și ei de cetatea Betleemului, unde trebuiau să se înscrie...

Soarele tocmai se ascundea după orizontul catifelat în cărămiziu, și vălul întunecului își lăsa posomorirea asupra văzduhului turburat... Iosif și cu Maria au ajuns în oraș, dar nu mai era loc de găzduit. Unul om fiindu-i milă de Fecioara însărcinată, îi dă singurul loc ce-i mai rămăsese: staulul vitelor...

...În tăcerea nopții înrouate, o lumină prea strălucitoare anunță săvârșirea unei minuni... O stea luminoasă se arată pe cer, în timp ce glasuri îngerești se aud, zicând: „Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire“... Păstorii cari erau pe câmp cu oile, văzând steaua și auzind glasurile cerești, s'au sperlat și au alergat la locul minunii... În staulul, peste care strălucea steaua și cântau Ingerii, Fecioara, cu micul Copilaș, zâmbea mulțumită căci simțea mântuirea întregii lumi, în Fiul său cel dumnezeesc. Închinarea ce-i făcuseră păstorii și apoi cei trei magi din părțile răsăritului, îi întărise această credință...

Un apus și un răsărit stau față în față... Apusul unei zile trecute și răsăritul „Soarelui dreptății“; apusul unei lumi păcătoase și răsăritul unei lumi ideale... Odată cu apusul soarelui, răsare lumii Soarele cel nespus, lumina cea nestinsă, Făcătorul a toate și Mântuitorul...

Mesia cel mult așteptat, regele cel mult dorit, a sosit... Dar El nu s'a născut pe haine împărătești, nici în palate somptuoase, ci în staulul vitelor, culcat în ieslea dobitoacelor; și nu pentru a împărăți o lume pământească, ci una cerească.

Minunea minunilor!.. Cel mai mare decât toți regii și împărații, nu se naște ca un rege sau împărat; și nici n'are de scop a nimici împărățiile și stăpânirile, ci se naște ca cel mai de pe urmă muritor; și, în locul certei și răsunării, El aduce blândețea, iubirea, împăcarea.

...O, Taină mare și necuprinsă!.. Isvor de mângăere, har de mântuire, belșug de fericire, învrednicește-ne și pe noi a ne putea renaște sufletește, spre o viață mai bună, mai ideală!..

Despre ce să predicăm ?

1 Ianuarie 1938. Duminică înainte de Botez. Anul nou. „Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. Orice prăpastie se va umplea și orice munte și orice deal se va pleca; cele strămbe se vor face drepte și cele colțuroase, căi netede“. (Isaia 40₃₋₄. Luca 3₄₋₅)

Aceste sunt memorabilele cuvinte de profetică chemare, rostite de Isaia și Ioan, pentru transformarea sufletelor în vederea arătării Mântuitorului. Le vom desvolta pe rând, frază cu frază.

1. „Gătiți calea..“ dela suflet la Dumnezeu, sau a lui Dumnezeu spre suflet. Indreptarul unic este viața harică. Construirea acestui drum spre acela care însuși este „calea, adevărul și viața“ este de o imperativă actualitate.

2. „Orice prăpastie se va umplea...“ De sigur ne gândim aci, la prăpastiile păcatelor, a poftelor, a patimilor, a tuturor răutăților, cari trebuie umplute cu roadele masive ale credinței, renunțării, altruismului și voinței de bine.

3. „Orice munte și orice deal se va pleca...“ Orice rău trebuie nimic din rădăcină.

Orice pom se taie din rădăcină și se aruncă în foc. (Luca 3₉). Muntele cu vârfuri multe ale egoismului, al fățărniciei, al materialismului, al credinței, trebuie tăiat și scăzut cu sapa smereniei.

4. „Cele strămbe vor fi căi drepte“. Să lăsăm la o parte toate căile ascunse, întortochiate și încrucișate. Minciuna, fățărnicia, bătaia de joc, viclenia, înșelăciunea; toate să le scoatem din viața noastră personală, socială, economică, financiară, culturală, politică, națională și internațională. Să îndreptăm totul în lumina adevărului večnic, propovedit de Hristos Domnul și Biserica întemeiată de dânsul.

5. „Cele colțuroase, căi netede...“ Din sânul omenirii trebuie să dispară odată pentru totdeauna, invidia și răutatea, brutalitatea și violența. În mic și mare în individ și omenire trebuie să se sălășuiască dragostea. Dragostea lui Hristos sălășluită între noi va fi aceea, care singură va putea netezi căile vieții neamului omenesc, înlăturând toate colțurile și ascunzișurile vătămătoare ale neînțelegerilor.

Numai în felul acesta, printr-o profundă primenire sufletească, va putea vedea făptura mântuitorului lui Dumnezeu. (Luca 3₆. Isaia 40₅)

Cele de până aci se vor putea pune în legătură cu sărbătorirea omului nou, arătând că numai legea Domnului întărește sufletele ea singură fiind desăvâr-

șită. Invățătura Lui este adevărată, ea înțelepțește pe cel neștiutor. (Ps. 18₇₋₁₀)

„Zua spune slava Domnului altel zile și noaptea o vestește nopții următoare”. (Ps. 18₂)

Făcând o reprimire asupra primejdilor trecute, petrecute în special în timpul anului trecut, cari mai dăinuie și azi, și privind la cele viitoare, tot creștinul va simți că trebuie să se supună cu smerenie atotputerniciei lui Dumnezeu. (Dan. 4₃₁₋₃₂ Isala 40₁₃₋₁₈ Iov 9₁₂₋₁₃)

Cu cât e mai mare uitarea de Dumnezeu din partea oamenilor, cu atât este mai aspră aducerea aminte din partea lui Dumnezeu. Dacă azi, timpurile sunt grele și necazurile vieții mari, să ne întrebăm oare nu sunt tot atât de mari și vinovate, uitările de Dumnezeu ale lumii de azi?

Omul încrezut în puterile sale și care-și pune toată nădejdea în cele trecătoare și vremelnice pentru a-și îndrepta privirea spre ceriu, trebuie să simtă pământul cutremurându-se sub picioare.

Noi am simțit acest cutremur în anul ce trece. Să scoatem deci învățămintele folositoare pentru suflet din întâmplările trecute și ridicând ochii spre ceruri să ne punem toată nădejdea de viitor în Dumnezeu, care are vremile și anii și a Sa stăpânire.

Cronică

Primul episcop al reinviatelor episcopilor maramurășeni, P. Sf. Sa Dr. Vasile Stan a primit Vinerea trecută, investitura regulată obișnuită. Cortegiul a pornit de la Patriarhie, la ora 11.45, spre Palatul regal, unde — în Sala Tronului — a avut loc actul de investire, cu ceremonialul obișnuit. Aici, după citirea — prin ministrul Cultelor P. Sf. episcop Nicolae Colan — a decretului regal, a urmat cuvântul noului episcop și răspunsul Majestății Sale Regelui nostru. Amândouă cuvântările le vom publica, pentru frumusețea și importanța lor românească, în proximitul număr. Cu prilejul investiturii s'a făcut să fie de față și o delegație de trei înși, președintele secretarului și casierul Asociației „A. Șaguna”, cari i-au înfățișat P. Sf. Sale arările de bine a Clerului ardelean, din care pleacă P. S. Sa, fără de a rupe legăturile sufletesti de până aci.

Îi urăm P. Sf. Sale și de la acest loc: Viață lungă și bogată în înfăptuiri pentru Ortodoxie și Neam, în Țara Voevozilor noștri de odinioară.

Intru mulți ani!

„Frontul Renașterii Naționale” este numirea organizației politice, unica admisă, de a se constitui și funcționa în întreg cuprinsul țării, pentru a închege, într-o singură organizație toate forțele naționale. El are de scop „mobilizarea conștiinței naționale în vederea întreprinderii unei acțiuni solidare și unitare românești, de apărarea și propășirea Patriei și de consolidarea Statului”. Mulți fruntași politici de seamă s'au înscris

în „front” din primele ceasuri după publicarea decretului-lege și între ei, mulți ardeleni. Fie în ceas bun! Numai de s'ar înțelege și aceea, cu „frontul renașterii naționale”, pentru a-și putea realiza din pînă scopul, mai cere și reînchegarea frontului sufletec religios.

Catedrala ortodoxă, ridicată în Berlin — este un eveniment ce poate avea mari și bune urmări. Rușii emigranți și așezați în capitala Germaniei, au obținut dela Statul german un teren convenabil și 30.000 de mărci, ajutor de construcție, pe lângă ce s'a putut câștiga din altă parte. Astfel, catedrala, isprăvită, a și fost sfințită și dată destinației sale, în vara trecută. De atunci, coreligionarii noștri ruși au temeiul de mare bucurie duhovnicească. Iar poporul german, care a asistat prin numeroși reprezentanți la actul sfințirii ca și la alte slugiri liturgice de mai apoi, pot vedea un nou — pentru ei — ipostas de Biserică, ce le devine tot mai simpatică, prin misticismul și formele vii, liturgice, ale ortodoxiei. Cineva, umbrit prin Germania, ne spunea în anii trecuți, că încă atunci daduse de protestanți germani, cari slugeau după ritual ortodox, așa de drag lor. Iar din latimea politică a lucrurilor, regimul german n'are nici un temei de teamă de vr'o subverziune din partea Bisericii ortodoxe de pe teritoriul lui.

Informațiuni

Hristos s'a născut! Cu acest salut de bucurie pentru marele praznic al Nașterii Domnului, ne adresăm și noi cititorilor și colaboratorilor noștri, făcându-le urările cele mai bune.

Meditații religioase. Pentru pregătirea sufletescă a intelectualilor noștri din Arad pentru praznicul Nașterii Domnului, s'a ținut și anul acesta o serie de 5 meditații religioase, în sala cea mare dela Internatul diecezan de fete. Părintele Ilarion V. Felea a vorbit frumos, instructiv și binepregătit despre: Conștiință, Libertate, Virtute, Suferință și Fericire, luminând fiecare subiect prin prizma doctrinei creștine. Meditațiile s'au ținut în fiecare Sâmbătă (19, 26 Nov. 3, 10, 17 Dec.) între orele 6-7 seara.

Servicii divine speciale, pe durata postului Nașterii Domnului și din acest an, s'au ținut atât în catedrala din Arad cât și în celelalte biserici din eparhia Aradului. În fiecare Mercuri și Vineri seara, între orele 6-7, Mercuria s'a făcut Paraclisul Maicii Domnului, iar Vineria: Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos.

C. Sa Păr. Viorel Mihăuțiu, capelan protopesc în Arad, în baza hotărârii unanime a Consiliului parohial din Arad, aprobată de autoritatea eparhială a fost promovat la postul de paroh, devenit vacant prin alegerea P. C. S. Părintelui paroh Florea Coșdoreanu de protopop. Noul paroh al Aradului, care — o spunem, ca să se știe și aceasta — este colaboratorul nostru la rubrica „Ce să predicăm?”, îi adăugăm toate bunele urări.

† **Advocatul Dr. Aurel Grozda din Buteni, care de câțiva ani își purta suferința trupeză cu**

creștinească răbdare, și-a încheiat cursul vieții pământești, în vârstă de 62 ani, la 13 Dec., fiind împărțat și cu Sf. Cum necătura; iar în 15 Dec. a fost înmormântat în Arad. Român bun, cu temperament de lup-tător — care a și activat frumos pentru drepturile românești — și în aceeași vreme, membru în repetite rânduri în „sinodul” eparhial de pe vremuri, — prin moartea sa, lasă regrete sincere, ca și pilda unei vieți trăite cinstit, în familia sa și în rosturile neamului său. Biserica, al cărei slugitor credincios a fost în viața ei reprezentativă, ca și în protopopiatul și comunitatea din care a făcut parte ca bun credincios, îl însoțește, pe ultimul drum, cu ale ei rugăciuni: ca Domnul să-l odihnească împreună cu aleșii și dreptii Săi.

In vecl pomenirea lui.

Reuniunea de Cântări „Doina-Crișanei, din Arad, a dat Marcuri în 21 Dec., un *Concert de colinde*, sub înaltul patronaj al P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei, cu următorul program: 1. Gh. Dima: O ce veste minunată, — 2. Tr. Lugojan: a) Trei sinoare, b) Colo'n valea Galiei, c) Ciucur verde, — 3. E. Monția: Steaua sus răsare; — 4. Brahms: Cântec de leagăn (religios); — 5. E. Monția: a) Sfânta draga Duminecă, b) Doamne Iisuse Hristoase, c) Culcă-Te împărat Ceresc; — 6. T. Popovici: Praznic luminos; — 7. E. Monția: Pe cel deal; — 8. Gh. Cucu: Sus boeri; — 9. T. Popovici: Flori daiba; 10. E. Monția: Sus la poarta raiului, 11. J. Hübsch: Imnul regal. — Iar la jumătatea programei, dna Irina Rusu a executat canto cu acompaniament de piano. Corul a fost condus de d. prof. Sever Ageu.

Din partea noastră adăugăm, pe cât ni îngăduie timpul și spațiul coloanelor, că am avut, în general, de a face cu o producție binereușită, spre lauda tuturor ostănititorilor cu acest prilej. De aceea ne alăturăm bucurosi sentimentului de mulțumire al publicului asistent, care, de data aceasta, s'a prezentat la concertul de colinzi, în număr mai frumos decât anul trecut.

La Consistorul mitropolitan, care de curând a pierdut un distins preot și slugitor al său în persoana protopopului *Tralan Petrișor*, care fusese consilier și referent mitropolitan, s'a făcut, în sesiunea de curând trecută, alegerea la postul vacant. Celca a intrunit încrederea celor în drept a fost P. C. Sa Părintele *Emilian Cloran*, protopopul Sibului, un preot cu alese calități, totodată și președinte al Secției Sibiu din Asociația Clerului nostru. Suntem în drept să nădăjduim și în noua sa slugire cele mai frumoase rezultate.

Cele zece procente asupra salariilor preoțești dela 1 Dec. 1918 până la 1 Ianuarie 1930, cari trebuiau reținute și vărsate la Casa generală a Penziilor, în sumă de 20 milioane Lei, a fost luată de pe umerii preoției ortodoxe și ai celei unite. I. P. Sf. Păr. Arhiepiscop și mitropolit *Nicolae* a intervenit în cauză la d. Ministru Mircea Cancicov, care le-a luat asupra Statului. Din „comunicatul” oficial, publicat în „Telegraful Român”, aflăm și aceea, că dl. Ministru al Finanțelor a intervenit la Casa generală de Penziuni, ca de urgență să se lea măsuri, ca drepturile preoților și funcționarilor bisericești să fie achitate la timp și integral. — Bine înțeles, ne alăturăm și noi bucuriei generale și actului de grațitudine către I. P. Sf. Sa Părintele mitropolit și către dl. Ministru Mircea

Cancicov, pentru această mare binefacere, ce vine ca un prețios „dar de Crăciun”.

Asociația „Andrei Șaguna” a Clerului ortodox român din Ardeal, cămunică: Delegația de trei, compusă din Președintele Dr. Gh. Ciuhandu, Prof. Consilier Virgil Nistor și Preot Ioan Bănda, trimisă de Congresul Preoțesc din Timișoara, s'a înfățișat la București în zilele de 13—16 Decembrie a. c., prezentându-se în primul loc Prea Fericitei Sale I. P. Sfințitului *Patriarh Miron*, pentru a-i exprima omagiul, din prilejul celor 70 ani de viață, înmânându-l cu o copie a Memoriilor Clerului adresate Patriarhului, Consiliului de Miniștri și Consiliului Central Bisericesc, totodată rugându-L de părintesc sprijin.

De asemenea s'a înfățișat delegația la P. Sfințitul Episcopul *Nicolae Colan*, Ministru al Cultelor și Artelor și la dl. *Mircea Cancicov*, titularul Ministerului Finanțelor, căruia i s'au exprimat mulțumirile Clerului pentru îmbunătățirile de până aci și i s'a arătat situația de acum a Clerului și Bisericii ortodoxe române.

În toate locurile, delegația a fost primită cu bunăvoință, rămânând ca ea să prezinte d. lui Ministru al Finanțelor un memoriu cu unele concretizări, menite a ușura situația preoților, protopopilor și cea a Consilierilor bisericești.

Delegația a avut și bunul prilej de a asista și la actul de investitură Regală a P. Sfințitei Sale Episcopului Dr. Vasile Stan al Maramurășului, căruia i s'au făcut cele mai bune urări în numele Clerului ardelean.

Comitetul Asociației.

Redacțional: Regretăm că, publicând material de mai înainte primit, nu putem publica tot ce ni-s'a trimis de Crăciun.

Concurs

În conformitate cu rezoluțiunea Venerabilului Consiliu Eparhial ort. român Nr. 9444—1938 pentru îndeplinirea parohiei *Hodoș* se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu această parohie sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jugere.
2. Stolele legale.
3. Intregirea salariului dela stat.
4. Locuință în edificiul primăriei.

Parohia e de cl. II-a și dela recurenți se cere asemenea calificăție.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său și va catehiza la școala primară fără altă remunerație.

Recurenții conf. comunicatului Nr. 2334 - 938 din „Biserica și Școala” Nr. 14 a. c. vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Părintelui Episcop eparhial Andrei pentru a putea concura, iar cererea de concurs, cu toate actele, o vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea protopopului domiciliat în Receaș pentru a se putea prezenta în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Hodoș, la 4 Decembrie 1938.

ss. *Romul Popovici* ss. *Florea R. Stanclu*
preot-președinte not. cons. par.

În înțelegere cu: ss. *Iosif Goanță* protopop, Receaș.